

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbın!

İŞÇİNİN SESİ

Demokrasi için tek yol devrim!
Yıl:11, Sayı:267, 17 Eylül 1984

Çözülemeyen, hatta yer yer depreşen ekonomik bunalım ve toplumda biriken patlayıcı madde, siyasal yaşamı giderek artan ölçüde zorluyor.

Demokrasi için tek yol devrim

12 Eylül faşist darbesinden bu yana dört yıl geçti. Bu dört yıla biraz daha dikkatli bakarsak, görürüz ki "demokrasi" oyununun işlemeye başlamasıyla faşizm de çözülmeye başlamış, giderek çözülmüş ve son yıl içinde faşizm olmaktan çıkmıştır. Partimizin 64. kuruluş yıldönümünde yaptığı önemli konuşmada Yürükoğlu yoldaşımızın dile getirdiği gibi, bugün Türkiye'de azılı gerici, baskıcı, antidemokratik... her türlü kötülüğü taşıyan bir rejimin varlığından sözedilebilir ama "faşizm"i doğru içeriğiyle kullanacaksak, faşizmin olduğu söylenemez.

Bu, her geçen gün kendini daha çok dayatan ve burjuvazinin "iyi" niyetiyle hiç ilgisi olmayan bir gerçektir. Çözülemeyen, hatta yer yer depreşen ekonomik bunalım ve toplumda biriken patlayıcı madde, siyasal yaşamı giderek artan ölçüde değişime zorluyor. Burjuvazinin paçalarını tutuşturan, çelişkilerini kızıştıran budur.

Bir ara bazı ekonomik manevraları ekonomik alanda başarı diye gösteriyorlardı. Şimdi buna bile yetecek manevra alanları kalmadı. Bir yanda, hepten kof bir propaganda yapıyorlar, öte yanda içi dolu söz edecekleri zaman birbirlerine düşüyorlar.

Ozal'ın o eski ekonomik balonları söndü. Artık dağarcıkta kalan, üstü açık Cadillac arabada gezerek kendini ABD cumhurbaşkanı(!), moda dergilerine kapak yaptırdığı Bayan Özal'ı da ABD'deki deyimiyle "first lady" gibi gösterme vb. yöntemlerdir. Bu tür yöntemlerin Türkiye'de "işi" kurtaramayacağını kuşkusuz Özal dahil, tüm burjuvazi görüyor ve zaten bu nedenle birbirine giriyor.

"İçişleri Bakanı kayboldu" diye başlıklar türedi. İçişleri Bakanlığı yetkilileri, bakanın nerede olduğunu Dışişleri Bakanlığı'na sormuşlar. Dışişleri Bakanlığı da hem küçük bir ipucu vermiş, hem de soranları paylamış! Artık bakanlıklararası kavga, gürültü ve küsme yaygın bir olgu. Yalnızca bakanlıklar arası değil, çeşitli devlet kademelerinde aynı tür ilişkiler öne çıktı.

İçişleri ve Maliye bakanları ve onların vekilleri, İstanbul ve Edirne valileri, Yeşilköy Gümrük Müdürü, çeşitli illerin üst kademe emniyet görevlileri kördüğüm oldular. Giderek dozu artan suçlamalar ortaya döküldü. Vural Arıkan önce konuştu, sonra sustu, önce istifa etti, sonra istifasını geri aldı. Bir tarafın öteki taraftakilere "işkence" yaptığı ileri sürüldü.

Meclisteki kavgalardan ve Çanakkale'deki dövüşten sonra, şimdi de Marmaris Kaymakamı'yla Belediye Başkanı arasında arabalı kavga oldu. Birinin arabası kızıp ötekinin arabasına iki kere vurmuş! Bir başka yerde de yine bir polis memuru polis müdürünü vurmuş!

Burjuvazinin sağı solu arasındaki çekişme de giderek şiddetleniyor. Sağın istediği eski siyasileri öne sürmektir. *Tercüman* artık ANAP içindeki AP gurubu, MSP gurubu diye sözler eder olmuştu. Nazlı Ilıcak ardarda yazdığı yazılarda, "siyasal bunalımın eşikte" olduğunu açıkça duyurdu ve hem eski kadroların deneyimini övdü, hem de Cumhurbaşkanı'na akıl verdi. Demek istediği şuydu: Eski siyasilerin öne sürülmesi, ikili bir alternatif taşıyor. Hem cumhurbaşkanının(!) "yeni müdahalelerine" gerekçe, hem de taban kazanıp, süreci geri döndürmek için başka yollar denemeye olanak hazırlayabilir.

Sağ böyle düşündüğü içindir ki, Özal'a, görünüşte burjuva solundan daha çok ve daha sert karşı çıkıyor. *Tercüman*'ın kapatılması duruma göre buna hem yanıt, hem destek taşıyan bir olaydır. Özal belini doğrultabilirse yanıt, doğrultamazsa sağı "kahraman" yaparak sağa destek anlamını taşır.

Burjuva solu da sürekli Özal'a öğüt veriyor. Barlas ve Erol, Özal'ın bakanlarına sahip olmasını, daha akıllı davranmasını öğütlerken SODEP ve HP iktidara ikide bir hak verir oldular. İnönü, "Özal haklıdır" sözünü sık sık ediyor. Liberaller yine akıllarınca "ilerici" siyasetleriyle, hem sağın eline koz vermemeye, hem yığınların savaşımına olanak açmamaya çabalıyorlar.

İçerde birbirine düşmüş, yalnızlık duygusuna kapılmış olan burjuvazi dış siyasette de giderek parlak manevralar çeviremiyor. Özal'ın Almanya gezisi pek bir sonuç vermezken, Kıbrıs vb. nedenlerden arada bir ABD'ye de küsüyorlar. Öte yandan İran ve Irak sınırlarını han kapısına çevirdikleri halde, bunu inkar ettiler. İnkar etmeleri gerekti.

Burjuvazi kendini kapana kısılmış hissediyor. Zaten ezeli barbarlıklarına bir de bunun hırçınlığı eklendi. Tam "Doğu ve Güneydoğu'ya" yani Kürdistan'a "yatırım"dan söz ederlerken, şimdi askeri "yatırım" yaparak, orduyu Türkiye Kürdistan'ında yaşayan halkın üzerine sürdüler.

Kürt Türk tüm devrimci hareket olarak akıllı davranılması gereken bir ortam vardır. Akıllı davranılırsa süreçler daha sağlıklı bir yoldan, yanlış yapılırsa ise daha zigzaglı bir yoldan ilerler. Ama kuşkusuz her durumda ilerler! Devrimci hünerini çoktan kanıtlamış işçi sınıfımız halka devrimde öncülük etmeye, bu ülkeyi devrime götürmeye kararlıdır. Türkiye Komünist Partisi *İşçinin Sesi* de bu yolda üzerine düşen görev ve sorumlulukları kıvançla omuzlamaya kararlıdır. 8. Özveri Taarruzu'muzu da bu bilinç ve kararlılıkla, kıvançla karşılıyoruz!

Demokrasi için tek yol devrim!
Devrim için ya parti, ya ölüm!

Cemile Çakmak

DİSK yöneticilerinin tahliyesi söke söke kazanılmış bir kazanımdır

Kızıl işçi geleneğiyle daha güçlü bir geleceğe doğru

DİSK yöneticilerinin hemen hepsi 3 yıl 7 ay ve 28 gün hapislikten sonra tahliye edildiler.

Tam toplu sözleşmeler ve kıdem tazminatı fonu, emeklilik gibi geniş işçi yığınlarını çok yakından ilgilendiren bazı konular gündemdeyken bu tahliyeler adeta söke söke koparılmış bir kazanımdır.

Evet görünüşte ne grev, ne gösteri, ne işgal, ne barikat savaşı oldu ama gerçekte iki taraf kıyasıya savaştı. Taraflardan biri, tam şu sıralarda geçmişte DİSK'in yürüttüğü kızıl işçi eylemlerinin geniş işçi yığınlarının gözünde canlanmasıydı. Öteki taraf ise burjuvazinin bundan ölesiye korkusuydu. Kazanan kızıl işçi geleneği oldu. Nasıl canlanmasın?

Bağlanmış toplu sözleşmelerde 165 bin işçi için elde edilen en "yüksek"(!) ücret zammı bile bugünkü koşullarda gerileme anlamına geliyor. Kamu işyerleri için patron devlet utanmadan %30 önerirken, bazı sendika yöneticileri de bunu utanmadan kabul ediyorlar.

Kıdem tazminatı konusunda zorlu savaşlarla elde edilmiş hakları geri alma çabaları daha henüz sürerken, şimdi de emeklilik haklarına el uzatmaya çalışıyorlar.

Son zamanlarda alevlenen bu emeklilik tartışması çok öğretici oluyor. Özal ve çeşitli yetkililer bu tartışmada düpedüz yalana başvurdular. 20-25 yıl çalışıp 30 yıl emekli maaşı alınıyor dediler. Bu öylesine kuyruklu bir yalandır ki, faşizme bakanlık etmiş Sadık Şide bile karşı çıkmak zorunda kalarak, 7400 gün uygulamasıyla, gerçekte 30 yıl çalışılarak ancak emekli olunabildiğini söyledi.

Bu arada emeklilik yaşının yükseltilmesini savunanlar, Türkiye'de 38 yaşında emekli olunabiliyor diye yakındılar. Bunu yaparken, asıl bir başka gerçeği açık ettiklerinin farkında değillerdi: 30 yıl çalışarak 38 yaşında emekli olunabiliyorsa, 8 yaşında da çalışmaya başlanabiliyor demektir. 8 yaşında işe başlamak erken olmuyor da neden 38'inde emekli olmak erken olacakmış?

Aynı tartışma içinde, emekli olanların, emeklilikten sonra ortalama 6 yıl yaşadığı gibi veriler de ortaya dökülüverdi. Böylece emeklilik konusunda yapılmak istenen değişiklikle, burjuvazinin işçi sınıfı için nasıl bir yaşam "öngördüğü"(!) daha iyi açığa çıktı. 8 yaşında işe başlayıp, emekli bile olamadan mezara girmek! İşçi pirimleriyle beslenen SSK da bu yoldan, artık iyice, devlet-özel tüm patronlar için bir ucuz kredi bankası olarak işlev görür. SSK'nın bugün 123 milyar lira alacağı vardır. Bunun 90 milyarı devlete aittir! Ayrıca işlettiği 243 milyar lirayı da %16 faizle işletmektedir.

Artık işçilerin deneyimsiz, geri kesimleri arasında bile şu açığa çıkmıştır: En küçük hak, her dilim ekmek kızıl işçi eylemleriyle doğrudan bağlıdır. Geleneği eskisinden de daha güçlü olarak geleceğe uzatmak gereklidir.

Geleneği geleceğe eskisinden daha güçlü olarak uzatmak, bugün şu anlama geliyor: Yaygın sendikalaşma, demokratik sendikal işleyişler, sendikal birlik ve yalnızca işçi hakları için değil tüm halkın demokratik hakları için savaşmak!

S. Günbudak

İŞÇİNİN SESİ

Türkiye'den 4 kitap gönderilerek abone olunabilir. ■ Yazışma adresi: PO Box 407 London, E16 2EA ■ Baskı: Morning Litho Printers Ltd (TU) ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtilmedikçe düzeltme, ya da kısaltma hakkı yayın kurulunundur. Hiçbir yazı geri gönderilmez.

Gazete göndermenizi istiyoruz

İşçinin Sesi'ndeki tüm devrimci ve komünist yoldaşlara kucak dolusu sevgi ve yoldaşça selamlar.

Yurt içi ve yurt dışındaki tüm legal ve illegal çalışmalarınızdaki sarsılmaz inanç ve görev anlayışınız, nasıl bir strateji izlenmesi konusundaki görüşleriniz ve pratik, teorik çalışmalarınız diğer tüm devrimci ve komünist yoldaşlara somut birer örnektir.

Özellikle *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabı, Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal yapısına getirdiği sağlam, bilimsel çözümleriyle devrimci hareketimizin klasikleşmiş kitabı olmuştur.

Bu arada size kendimi tanıtmayı unuttum sanıyorum: Dersimliyim. (Tunceli) Politik nedenlerden dolayı İngiltere'ye geldim, ancak gelişimin yedinci ayında yakalandım. Yakalanmadan önce İngiltere'deki Türk ve Kürt yoldaşlarla diyalog kurmak istedimse de elimde olmayan nedenler dolayısıyla, bunu, bugüne kadar başarma olanağı bulamadım. Ekonomik nedenler ve dil sorunu en büyük engel teşkil ediyordu. Özellikle dil sorunu, çünkü kısa bir sürede dil sorununu çözümleyemezdim. Ayrıca restoranlarda çalışmam nedeniyle gündüzü zaten göremiyordum. Bu arada yaptığım araştırmalar sonucu, politik faaliyet içinde olan *İşçinin Sesi* ve AKSA'nın isimlerini duydum.

Şu an cezaevinde 3,5 ayımı doldurmuş bulunuyorum. İçişleri Bakanlığı'nın kararını bekliyorum.

Benim şu an politik desteğe ihtiyacım var, bu desteği bana ancak *İşçinin Sesi* verebilir. Bu düşünceyi bana Türkiyeli ilerici mahpuslar verdi. Dolayısıyla size bizzat bir mektup yazarak durumum hakkında bilgi vermeyi uygun buldum. Burada sekiz kişiyiz. Diğer arkadaşlarım ekonomik nedenlerle çalışmaya gelmiş ve yakalanmışlar. Mahpus arkadaşlarımdan gazetenizin üç sayısını alabildim. Olanaklar dahilinde bize gazete gönderebilirseniz seviniriz.

S.H., Londra'da bir cezaevi

İşçiye mektup

Sana birşey veriyorsa eğer
Al, oku onu proleter.
Senin sesindir o
işçi arkadaş,
Oku, okut, olalım yoldaş
Ne mutlu bize
basılıyor gazetemiz,
Yazıyor örse çekiç
vuran seni,
Tarlada orak tutan
nasırlı ellerini.
Durmadan çiziyorsa
S. Erek,
Amacı sana
birşey vermek.
Ses senindir,
çizgi resmindir.
Gel sen de katıl bize
Olma köle kapitalizme
Kuralım proleter
diktatörlüğünü
Yeni bir dünya için
yıkalım dünü.

Batuhan Uraltu, Norveç

Taarruza

Her yıl on hafta
Çarpıyor yüreklerimiz
Özveri yarışı için.
Tartışıyoruz hücrelerimizde
Coşkuyla hazırlanmak
için
Aktarıyoruz birbirimize
Geçmiş yılların
deneylerini
Acı, tatlı anılarını
Sonra
Bir işi başarmanın
zevkiyle
İçimizi bir mutluluk
kaplar
Tatmayan bilmez
bunu.
Partim,
Tutuştur yine yürekleri
On hafta boyunca
İlerletmek için bizleri
Kollektif özveri,
disiplin
ve kararlılık yolunda.

T.Çoker, İstanbul

İtiraf mı ediyorlar?

PKK'dan ayrılan Enver Ata'nın öldürülmesi üzerine altında menşeviklerin de imzası bulunan bir bildiri yayınlandı. Bu bildiride, örgüt içi ve örgütler arası siyasal sorunların nasıl çözüleceği konusunda, bizim de yürekten katıldığımız bazı görüşler var.

Anlayamadığımız nokta, bu açıdan, bunca kirli tarihleri varken menşeviklerin bu görüşlerin altına nasıl imza attıklarıdır. Bildiride şöyle deniyor:

"Bugüne kadar gerek sol içi ayrılıklarda gerekse örgüt içi sorunların çözümünde baskı ve şiddet unsurunun kullanılması, sorunların çatışmalar'a çözülmeye çalışılması neredeyse bir gelenek halini almıştır. *Siyasi yetersizliğin* ve *en küçük bir farklı düşünme eğilimine karşı tahammülsüzlüğün* bir ürünü olan bu anlayış toptan *yokedilebilmelidir.* Gerek *örgüt içi*, gerekse örgütler arası *siyasal sorunlar* sosyalist demokrasi anlayışının gereği, *açık siyasal tartışma ve ideolojik mücadele ile çözüme ulaştırılmalıdır.* Yayın politikalarında kullanılan saldırgan ve tahrik edici bir dilin de bu eğilim anlayışlara hizmet ettiği, körüklediği açıktır."(abç)

Menşeviklerimiz çuvaldızı başkasına batırmadan iğneyi kendilerine bir batırsalar!

T. Kanıl

Devrimci ve reformcu ayrışması sürüyor

Fransa'da 12 Eylül'e 40 gün kala menşevikler (FTİB) bir toplantı çağırdılar. Toplantıya 21 örgüt katıldı. Bir platform hazırlığına başlandı. Partizan, Avrupa Dev-Genç, Halkın Kurtuluşu ve Mayıs ayrı bir platformla geldi. Ortaya iki platform çıktı ama genel eğilim ortak yürüyüşten yana oldu. Böylece iki ayrı platformlu tek yürüyüş gündeme geldi.

İkinci toplantıda, menşeviklerin Yunanistan'da Halkın Kurtuluşu taraftarlarına saldırmaları konusu tartışmaya açıldı. Menşevikler yaptıkları saldırıyı örtbas etmeye çalıştılar. Sonunda bir deklarasyon çıktı. Menşevikler dışında bütün örgütler deklarasyonu imzaladılar.

Bu gelişmeyle sıkışan menşevikler bu sefer eylem birliğini bölmeye çalıştılar. "Bizim gücümüz fazla olsaydı sizinle masaya oturmazdık" demeye başladılar.

Daha sonraki toplantıda bölünme ortaya çıktı. *Devrimci İşçi*, Halkın Kurtuluşu, *İşçinin Sesi*, Partizan, Kurtuluş, Denge Komal, Mayıs, DHB, *Sosyalist İşçi*, Ala Rizgari, TKP ML GKK bir platform oluşturdu. Merkezi yürüyüş bütün Avrupa'da 8 Eylül'de yapılıyorsa Fransa'da da aynı tarihte olsun kararı çıktı. Menşeviklerin platformundan çekilme eğiliminde olan örgütler dikkate alınarak yeni bir toplantı için kapı açık bırakıldı.

Öteki platformu hazırlayan örgütler "menşevikler platformdan çekildiklerini söylediler" diyerek ortak yürüyüş önerisiyle geldiler. Yürüyüşün 8 Eylül'de yapılmasını kabul ettiler. Menşeviklerin "L'Humanite bayramı var, 16 Eylül'e ertelensin" şeklindeki görüşleri kabul görmedi. Böylece menşevikler kendi kazdıkları kuyuya düştüler. Bu eylem birliğinde yalnız kaldılar.

Eylem birliği toplantılarında reformcu kesimle savaşkan kesim birbirinden ayrılıyor. Üstelik menşevikler reformcu kesimi de peşlerinden sürükleyemiyor.

K.K., Fransa

İlticacıların sorunlarına eğiliyoruz

Yoldaşlar,

Bilindiği gibi İsviçre'de oldukça geniş bir Türkiyeli ilticacı yığını var. Ancak yıllardır bu ilticacıların sorunlarının çözümüne yardımcı olacak bir örgütlenme yaratılamadı. Şu anda, tamamen İsviçrelilerden oluşan bir komite var. Bu komite bugüne dek birçok yararlı iş yapmış olmasına rağmen, asıl olarak Türkiyeli siyasetlerin konuya ilgisiz davranmaları nedeniyle tıkanmış, işlevini yerine getiremez olmuştur.

Bizler *Devrimci İşçi* ve Partizan'la birlikte, böyle bir örgütlenmeye temel olabilecek bir çalışma başlatmıştık. Daha sonra Türkiyeli hareketlerin katıldığı bir toplantı düzenlendi. Bu toplantıda THOK, *Kıvılcım* ve PKK, kurulacak komitede yabancıların da yer alması fikrine itiraz ettiler. Eğer yalnızca Türk ve Kürt ilticacılarından oluşacak bir komite kurulursa katılırız, dediler. Bunun üzerine hava biraz gerginleşti. Hatta ayrı siyasetlerden iki kişi arasında neredeyse kavga çıkıyordu. Toplantı bu duruma gelince bir sonuç alınamadan dağıldık. Şu anda başka bir gelişme de yok.

Biz bu konu üzerinde önemle durmaya kararlıyız, çalışmalarımızı da sürdürüyoruz. Yoldaşça selamlar.

Z. Çakır, Zürih

Neyi kimden saklıyoruz

Sevgili Yoldaşlar,

Yıllar ve yıllardır yaşadığımız olaylar Türkiye'de bunalımın kalıcı olduğu, Türkiye burjuvazisinin özgürlükler vermeye nefesi olmadığı gerçeklerini artık kör gözlere bile açık etti. Biz bu ülkenin devrimci durumunu da yaşadık, faşizmini de. Şimdi ise faşizm denemeyecek ama azılı gerici, anti-demokratik, otoriter bir rejim altında yaşıyoruz.

Bütün bu yıllar devrimcilere hiçbir şey öğretmediyse şu zorunluluğu öğretmiş olmalıdır: Türkiye'de sürekliliği olan, çalışmasını her koşul altında sürdürebilen bir devrimci hareket olabilmek, herşeyden önce siyasal polise karşı savaşta pişmiş, profesyonelce eğitilmiş kadroların varlığından geçer. Bu ise güvenlikli çalışmayı bir bilim gibi ele alıp kadrolara öğretebilen, bu bilgilerin kadrolar tarafından hayat içinde ustaca kullanılmasını sağlayabilen bir örgütle olanaklıdır.

Yukarıda "öğretmiş olmalıdır" dedim. Öğretmiş olmalıdır ama bazıları öğrenmemekte ayak diriyorsa hayat ne yapsın? Örneğin menşevikler. Artık güvenlikli çalışma konusunda militanı eğitmeme alışkanlıklarını teori düzeyine çıkardılar. Serdar Soylu yoldaşımız 263. sayımızda menşeviklerin bu tutumunu çok güzel sergiledi. Menşeviklerin güvenlikli çalışma "bilimi"ni nasıl "uyanıklığı elden bırakma!" cümlesine indirgediklerini gösterdi. Ben *Yol ve Amaç*'ta çıkan "Siyasi Polis ve Ajan Provokatörlerin Eylemlerine Karşı Savaşım Üzerine" başlıklı yazının bir yönünü vurgulamak istiyorum. Menşevikler bu yazıda, güvenlikli çalışma konusunda somut bilgiler yayınlamanın "polise zevk vereceğinden" söz edip bizi akıllarınca "polise gizli bilgi sızdırmak"la suçluyorlar.

Bunlar, teoriyi bir yana bırakalım yaşadıkları bunca acı deneyimden bile öğrenemiyorlar. Türkiye'de öyle alık bir siyasal polis var ki, *İşçinin Sesi*'nin *Güvenlikli Çalışma* kitabını okuyup komünistlerin çalışma yöntemlerine vâkıf oluyor! Sözlerim kitabımızı küçümsediğim şeklinde anlaşılmasın. Tam tersine. Kitabımız Türkiye devrimcisine siyasal polise karşı savaşımda kullanabileceği teorik ve pratik çok değerli bilgiler sunmaktadır. Ayrıca bir devrimcinin başvurabileceği Türkçe olarak yayınlanmış *tek* kaynaktır. Kitabımız devrimciye yararlıdır ama siyasal polise değil.

Siyasal polis burjuva devletinin işçi sınıfına, devrimcilere, komünistlere karşı yürüttüğü amansız savaşın temel taşıdır. Bizim kitabımızda yazan bilgileri öğrenmek herhalde bir siyasal polisin eğitiminin abc'sidir. Devletin olanaklarının cömertçe seferber edildiği, emperyalist ülkelerin teknik, eğitimsel ve parasal olanaklarından da geniş ölçüde yararlanan siyasal polise, *Güvenlikli Çalışma* kitabımızla "gizli bilgi sızdırdığımızı" iddia etmek, en azından militanlara savaştığı gücü küçümseme fikri aşılar. "Siyasal polise karşı savaşabilmenin ilk koşulu onun devlet aygıtı içindeki canalıcı önemli yerini anlayabilmek"tir. Türkiye devrimcilerinin yalnızca uzun yıllar boyunca yaşadıklarından bile siyasal polis üstüne oldukça sağlam bir bilinçleri vardır. Menşevikler bu bilinci bile bulandırmak istiyorlar.

Güvenlikli Çalışma kitabımızda verilen bilgileri bilmeyen siyasal polis değil devrimcilerdir. Legalist anlayışlarının doğrudan bir sonucu olarak kadroların siyasal polise karşı eğitilmesi görevini boşlayan menşevikler bu görevin yerine getirilmesi karşısında da küplere biniyorlar. Bu tutumları da burjuva devlet konusundaki çarpık görüşlerinin bir başka çarpıcı yansıması oluyor.

Bizler Türkiye'de burjuva erkini devrimle alaşağı edip parçalamak, ülkemizi komünizme ulaştıracak proleter erki kurmak için yola çıktık. Burjuva erke karşı savaşımda onun temel taşlarından biri olan siyasal polise karşı savaşımın canalıcı öneminin bilincindeyiz. *Güvenlikli Çalışma* kitabımız yalnızca bir başlangıçtır.

G.B., Londra

İşçinin Sesi'nin beşinci cildi de çıktı

Fiyatı: 15 sterlin
İsteme adresi:
PO Box 407
London E16 2EA
Banka hesap no: 29982855

Güney Afrika'da savaşım yükseliyor

Gün geçmemektedir ki bir kuruluşta, sokakta, ya da enerji istasyonunda bomba patlamasın. Gün geçmiyor ki siyah emekçi halk kira artışını, eğitim sistemini, ulaşımda aksaklığı protesto etmek için en küçüğünden en yaşlısına dek sokaklara dökülmesin.

Güney Afrika'da ırkçı rejimin toplumsal muhalefeti etkisizleştirmek, "renkli" ve "Hintli muhalefeti ötekilerden ayırmak üzere planladığı seçimler yapıldı.

Seçim sonuçları ırkçı rejime karşı muhalefetin yalnızca ülke nüfusunun ezici çoğunluğunu oluşturan siyahlarla sınırlı kalmadığının bir göstergesi oldu. "Renkli" ve "Hintli" nüfusun kayıtlı seçmenlerinin yüzde 80'i seçimleri *boykot* etti. Bu rejime karşı toplumsal muhalefetin nasıl bir gelişme eğilimi içinde olduğunun, artık geri döndürülebilirlik, durdurulabilirlik sınırını aşmış bulunduğunu gösteriyor.

Yeni anayasayla devlet başkanı da olan başbakan Botha daha yeni "görevini" kutlayamadan ülke karıştı. Meydana gelen "şiddet dalgası"nın uzun bir süredir ülkenin yaşadığı en büyük "şiddet olayları" olduğunu yazan uluslararası burjuva basın bile, Güney Afrika rejiminin bu yeni taktikle fazla ileriye gidemeyebileceğini mırıldanıyor.

Bundan kısa bir süre önce, yeni anayasanın uygulanmaya başlanacağı gün kopan vaveyla, aldatmaca seçimlerden dolayı zaten yeterince patlamaya hazır duruma gelmiş olan siyah, renkli, Hintli halk guruplarının, ülke kapitalizmine karşı deneyimlerini arttırmış biçimde sokağa dökülmeleridir.

Anayasanın yürürlüğe girdiği gün büyük endüstri kenti Johannesburg'un varoşlarında yaşayan binlerce emekçiyi sokağa döken şey, "ırkçılık" yanısıra fiyat artışları, elektrik parasının, kiraların hükümetçe arttırılmasıydı. Yığınların sokağa dökülmeleri yalnızca bir yerde kalmadığı gibi, kısa zaman içinde çevre kasabalara yayıldı. 1960 yılında Güney Afrika polisinin barışçıl bir gösteriye ateş açarak 69 siyahı öldürdüğü Sharpville'de halk beyazların zenginliğinin simgesi olan birahaneleri ve garajları ateşe verdi, polis ve ordu birlikleriyle çatıştı. Diğer kasabalarda da benzeri olaylar olurken, bir enerji istasyonuna sabotaj yapıldı. Beyazların bulunduğu merkezlerden birinde, Johannesburg Yüksek Mahkemesi binasında bomba bulundu.

Hiçbir güç ırkçı rejimi emekçilerin gazabından kurtaramayacaktır

Eylemler polis tarafından bastırıldığında 32 ölü ve 300'den fazla yaralı vardı. Ölüler arasında Sharpville kasabasının belediye başkanı olan bir siyah da vardı. Belediye başkanı rejimi temsil ettiği için göstericilerce öldürülmüştü.

Bu gösterilerin belli aralıklarla birarada gerçekleştiği, bunun dışında ortalığın beyazların ırkçı rejimi açısından sakin olduğu sanılmamalıdır. Çünkü gün geçmemektedir ki bir kuruluşta, sokakta, ya da enerji istasyonunda bomba patlamasın. Gün geçmiyor ki siyah emekçi halk kira artışını, eğitim sistemini, ulaşımda aksaklığı protesto etmek için en küçüğünden en yaşlısına dek sokaklara dökülmesin.

Ülke burjuvazisi "içerde" meydana gelen toplumsal gelişmeyi engelleyebilmek (!) için dış politikada kazanımlar elde etmeye uğraşıyor. Mozambik ve Angola ile belli uzlaşmalara vararak, Afrika Ulusal Kongresi'nin, komünist savaşçı kadroların ülkelerine girmesini önlemeye çalışıyor.

Eylül'de ikinci haftanın başında, Güney Afrika birlikleri ülkenin şimdiye dek en büyük askeri manevrasını yaparak "güç gösterisi"ne girişti. Ancak, haberi veren batılı televizyon muhabirinin de belirttiği üzere, burjuvazinin düşmanı "dışarda" aramasına gerek yoktur. Burjuvazinin sınıf düşmanı, geleceğin Güney Afrikası'nın muzaffer yöneticisi, siyah muhalefet, komünistler ülkenin içindedirler. Fabrikalarda, endüstri merkezlerinde, siyah, renkli, Hintli, beyaz emekçinin yaşadığı her yerdedir. Ve savaşım, artık politik savaşımdır, sınıf savaşımıdır. Legal örgütü, cephe örgütü, komünist partisiyle Güney Afrika'nın emekçi halkları, emperyalist Güney Afrika yönetimine karşı hızla örgütlenmekte, birleşmekte, artan yoğunlukta yığın eylemleri ve sabotajlar ile rejimi yıpratmaktadırlar.

Güney Afrika emekçi halklarının öfkesi gazaba dönüşmeye başlamıştır ve hiçbir güç zalimleri emekçilerin gazabından kurtaramayacaktır.

Salih Can

Anzus Paktı ve son gelişmeler

Anzus, Güney Pasifik Savunma Paktı'nın adıdır. Emperyalizmin çıkarlarının korunması için ABD, Avustralya ve Yeni Zelanda'nın birlikte oluşturdukları bir örgüttür. Her ne kadar adını savunma örgütü koymuşlarsa da, yaptığı tüm çalışmalar saldırıya yöneliktir. ABD'nin nükleer silah taşıyan gemileri, bu anlaşmaya dayanarak Avustralya ve Yeni Zelanda limanlarında dolaşmaktadır. Bölge halkları hem Anzus'un varlığından, hem de bu anlaşmaya dayanarak bölgeden hiç eksik olmayan ABD varlığından rahatsız olmaya başlamıştır.

Yeni Zelanda İşçi Partisi seçim propagandasının büyük ağırlığını "bölgede barış, Pasifik'te nükleer silahlara hayır" belgisiyle donatmış, halktan bu temelde destek alarak iktidara gelmiştir. Seçimler sırasında özellikle öne çıkarılan ve açıkça verilen sözlerden biri, "Anzus anlaşmasına rağmen nükleer silah taşıyan hiçbir geminin Yeni Zelanda limanlarına sokulmaması"dır.

Ülke Anzus tehlikesiyle yakından ilgileniyor. Halk, soruna köklü bir çözüm getirmediği halde çeşitli vaadlerde bulunan İşçi Partisi'ni erke getirerek barıştan yana olduğunu açıkça kanıtladı. Bu eğilimi gören İşçi Partisi iktidara gelir gelmez olayın üzerine gitme zorunluluğunu duydu.

Diğer yandan Avustralya'da da barış yanlısı eylemlerin yükselmesiyle, son yıllara kadar çiçekle karşılanan İngiltere savaş gemilerinin protestolarla "karşılanması" İşçi Partisi hükümetini de derinden etkilemektedir. Gelişen barış hareketi karşısında Bob Hawke gibi barışa karşı biri bile "bölgede barış"tan söz etmeye başlamıştır.

ABD, Yeni Zelanda seçim kampanyası sırasında yapılan propagandalardan, verilen vaadlerden pek memnun kalmadığını zaman zaman hissettirdi. Çok akıllı ve düzene en sadık burjuva gazeteler, *Newsweek* aracılığı ile konunun şakaya gelmeyeceğini yazdılar. *Newsweek* dergisi Başbakan David Lange'ye şu soruyu yöneltiyordu:

"Anzus Yeni Zelanda açısından ne gibi bir önem taşıyor?"

Lange'nin yanıtı şöyleydi:

"Önce ABD'nin Yeni Zelanda açısından taşıdığı önemi vurgulamakla söze başlayayım... Yeni Zelanda dış ticareti için ABD pazarlarının taşıdığı önem... ve ABD'nin ülkemizdeki yatırımlarının tarihi..."

Evet İşçi Partisi iyi bir pazarlık konusu yakaladı. Temmuz başında yeni hükümet, aldığı ilk kararında, nükleer silah taşıyan gemilerin Yeni Zelanda limanlarına girmesini yasakladı. Açıklamadan büyük tedirginlik duyan Reagan hükümetinin Dışişleri Bakanı George Shultz, Yeni Zelanda'ya çok acele bir gezi (!) yapma zorunluluğu duydu. Gazeteler bakanın eli boş ve gayri memnun döndüğünü yazdılar.

ABD, kendisinin doğrudan yapamadığı işi şimdi sadık adamı Bob Hawke'a yaptırmaya çalışıyor. Avustralya Başbakanı yeni hükümeti kutlamak için Yeni Zelanda'ya kadar gitme gereğini duydu! Çünkü Yeni Zelanda hükümetinin aldığı karar kendilerini de yakından ilgilendiriyor. Avustralya'da barış hareketleri zaten hükümetin istemediği bir yönde .seyretmektedir. Bir de Yeni Zelanda limanlarının demirbaş misafiri ABD savaş gemilerinin Avustralya limanlarına gelmesi, karşı eylemlerin yükselmesine neden olacaktır. Bu zorluğu bugünden gören Avustralya Başbakanı, Yeni Zelanda Başbakanı Lange'yi iknaya çalışmaktadır. Ziyaret henüz sürmektedir ama sonuç hemen hemen belirlenmiştir. Yeni Zelanda'ya Anzus'un devamı ve Güney Pasifik'teki nükleer silahlar için ne kadar ödün verilecektir göreceğiz.

İşçi Partisi Yeni Zelanda işçi sınıfını temsil etmekten uzak bir partidir. İşçi sınıfının bu partiden fazla bir beklentisi yoktur. Ancak işçi sınıfı yaratılan ortamdan iyi bir şekilde yararlanmak zorundadır.

Son gelişmelerle şu gerçekler çok açık bir şekilde ortaya çıkmıştır:

a. Barış savaşımı dünya halklarının önemli bir savaşım odağını oluşturmaktadır.

b. Emperyalistler arası denge değiştikçe, kendi aralarındaki sürtüşmeler de artmaktadır.

c. Küçük kapitalist devletler bulundukları konumu, eskisi gibi ucuza satarak değil, kendileri için en verimli bir biçimde kullanarak sorunlarını hafifletmek istiyorlar. Bu durum önemli ödünler almayı getiriyor. Bu tür ödünler vermek de emperyalist büyük devletlerin bunalımını derinleştiriyor.

Dünya işçi sınıfı emperyalistleri bu açmazında boğacak, dünya devrimini gerçekleştirecektir. Gerçek işçi partilerinin, komünistlerin görevi, gelişmeleri doğru değerlendirip, bu gelişmelere önderlik etmektir.

E.Can, Avustralya

DUYURU

Türkiye Komünist Partisi Eşgüdüm Komitesi, olağan toplantısını bazı örgüt sekreterlerinin de katılımıyla yaptı. Toplantıda ülkenin ve partinin durumu gözden geçirildi, önemli kararlar alındı.;

Eşgüdüm Komitesi, Yürükoğlu yoldaşımızın, partimizin 64. kuruluş yıldönümü konuşmasında, ülkedeki duruma ve partinin görevlerine ilişkin olarak getirdiği değerlendirmeyi oybirliğiyle kabul etti.

Türkiye'nin son iki yılına yeniden bir göz atıldığında, "demokrasi" oyununun işlemeye başlamasıyla faşizmin de çözülmeye başladığı, geçen yılki seçimlerden sonra ise çözülmekte olan bir faşizmden bile söz edilemeyeceği saptandı. Bugün Türkiye'de faşizm denemeyecek ama gerici, anti-demokratik, baskıcı bir rejimin olduğu belirlendi.

Eşgüdüm Komitesi toplantısında, partinin hem kendi vardığı aşama, hem ülkenin içinde bulunduğu ara dönem açısından yeni ve çok önemli görevlerle karşı karşıya olduğu da saptandı. Doğru bir yığın çalışmasının canalıcı önemi, partimizi hızla güçlendirmenin anlamı vurgulandı.

Ülke gerçeklerini ve partinin görevlerini daha iyi yansıtan bu kararların alınması partimizin savaşımını başlı başına güçlendirici etki yapacak, 8. Özveri Taarruzu'nda yoldaşlarımıza ek coşku katacaktır.

TKP Eşgüdüm Komitesi

64. yıldönümünde partimiz bir yıl değil bir dönem ilerledi

Partimiz 64. yıldönümünde yalnızca 64'ünü bitirip 65'ine basmadı, bir dönem atladı, görev ve sorumluluklarıyla, bunları yerine getirme kararlılığıyla yeni bir döneme daldı.

Partimizin 64. kuruluş yıldönümü, çeşitli yörelerden çok sayıda yoldaşımızın katıldığı, içeriğiyle de büyük önem taşıyan bir toplantıyla Londra'da kutlandı.

Yoldaşlarımız, Türkiye'de ortamın değişimi içinde olduğunu ve bunun partimizin önündeki görevler açısından büyük anlamını epey bir süredir yaşamda gördüklerinden, bu yıldönümü toplantısının özel bir önem taşımasını zaten bekliyorlardı. Öyle de oldu. Partimiz 65. yılına, önemli değerlendirmelerin ışığında, önemli sorumluluklar yüklenerek, bunların bilinci, coşkusu ve kararlılığıyla girdi.

Toplantı saygı duruşuyla ve TKP marşıyla başladı. Bundan sonra iki yoldaşımız kısa birer konuşma yaptılar.

İlk konuşan yoldaşımız sözlerine "işçi sınıfının kızıl sancağını onurla dalgalandırıyor, komünist bilincimiz, savaşkanlığımız ve özverimizle daha da yükseltmeye çalışıyoruz" diyerek başladı. Partimizin 64 yıllık geçmişinin son altı yılında *İşçinin Sesi*'nin edindiği deneyimin, oportünizm yenilmeden burjuvazi de yenilemez görüşünü ne denli doğruladığını belirtti ve sözlerini şöyle bitirdi: "Önümüzdeki süre yığınların öfkesinin patlamasına gebedir. Öfkenin patlamasını doğru kanala akıtmak biz komünistlerin görevidir. Bu tarihsel görevi yerine getirmek için özveriyle çalışacağız ve bunu başaracağız."

İkinci konuşmayı yapan yoldaşımız, TKP'nin 64 yılının son altısında, partinin *İşçinin Sesi* damgası taşıdığını söyledikten sonra sözlerini şöyle sürdürdü: "TKP *İşçinin Sesi* devrimci durum koşullarında, kavganın göbeğinde doğdu. Gericilik döneminde burjuvaziye ve oportünizme karşı uzlaşmasız gelişmesini sürdürdü. Şimdi ülke yine yeni bir döneme doğru gidiyor. Yeni dönem işçi sınıfı ve partimiz için tarihsel koşullar yaratabilir. Dönemin önümüze koyduğu görevleri yerine getirebildiğimiz ölçüde tarihin yazılmasına bilinçli katkı yapacağız".

İki yoldaşımızın da sözleri alkışlarla, coşkuyla karşılandı. Ancak konuşmasını yapmak üzere Yürükoğlu yoldaşımızın çağırılmasıyla, salon alkışlarla, belgilerle çınladı.

Yürükoğlu yoldaşımız, "partimizin 64. kuruluş yıldönümü hepimize kutlu olsun" diyerek konuşmasına başladı. Konuşma iki ana bölümden oluşuyordu. Birincisi Türkiye'nin durumuna ilişkin değerlendirmeler, ikincisi partinin durumu ve görevlerine ilişkin belirlemeler. Konuşmanın iki bölümü de, hem ayrı ayrı, hem birbiriyle bağlı olarak büyük önem taşıyordu.

Türkiye'ye ilişkin olarak yoldaşımız, son iki yılın biriktirdiği verileri yeniden gözden geçirdi. Gerçekte, "demokrasi" oyunu işlemeye başlayınca faşizmin de çözülme sürecine girdiğini, geçen yılki seçim ortamıyla birlikte ise, çözülmenin nitelik olarak farklı bir noktaya vardığını söyledi. Yoldaşımız, faşizmi doğru, bilimsel anlamıyla anlayacaksak, bugün Türkiye'deki rejime faşist denemeyeceğini, rejimin anti-demokratik, baskıcı bir rejim olduğunu belirtti. Çağımızda burjuvaziyle demokrasinin bağdaşmadığını somut örneklerle açıkladı, faşist olmayan burjuva rejimlerden de zaten birşey beklenmemesi gerektiğini, bir rejime faşist değildir demeyi övgü sayanların ancak böyle beklentiler taşıyanlar olacağını bir kez daha vurguladı.

Konuşmanın ikinci bölümünde yoldaşımız, hem ülkenin içinde bulunduğu durum hem partinin kendi ulaştığı aşama açısından önümüzdeki görevleri ele aldı. Partimizin oldukça iyi bir çekirdeğe sahip olduğunu, artık ağırlığıyla gündemde bu çekirdeğin et tutmasının bulunduğunu söyledi. Bunun ülkedeki durum açısından da can alıcı önem taşıyan bir görev olduğunu belirten yoldaşımız, yığın çalışmasında somut dertler ve istemler ile genel devrimci amacı birbirine bağlamanın önemine değindi. Hem partinin vardığı aşama, hem ülkedeki durumun yüklediği büyük görevler açısından devlet ve sınıflar arası ilişkiler üzerinde gerçekten etkili, başka bir deyişle ülke çapında gerçek bir siyasal parti olma, bu yönde adım atma zorunluluğunu vurguladı.

Yoldaşımızın her açıdan büyük önem taşıyan konuşması, bilinç, sorumluluk ve kararlılıkla dolu, derin bir coşkuyla karşılandı. Bu bile gösterdi ki, partimiz 64. yıldönümünde yalnızca 64'ünü bitirip 65'ine basmadı, bir dönem atladı, görev ve sorumluluklarıyla, bunları yerine getirme kararlılığıyla yeni bir döneme daldı.

Silahlan yürü
düşmanın üstüne
Savaşa marş marş
devrimin ordusu
Komünist partisiyle
devrimin öncüsü.

8. Özveri Taarruzu'muz başladı

Haydi yoldaşlar, güzel devrimci geleneğimizi güçlendirmek, yaygınlaştırmak ve ülkemizde koşullar değişirken, bu yıl daha başka bir hırsla başarıya ulaşmak için ileri!

Partimizin 64. yılını kutlamak üzere yapılan önemli toplantının ardından bir başka önemli toplantı geldi. İkisinin arasına giren yalnızca iki güzel marş oldu. Partimizin 64. yıl toplantısını Devrim marşı ve Enternasyonal ile kapattıktan sonra, 8. Özveri Taarruzu'nun açılış toplantısına geçildi.

Toplantıda bir yoldaşımız geçen taarruzlardan çıkan dersleri, bu yıl dikkat edilmesi gereken yönleri verisel bir dökümle anlattıktan sonra taarruz başlatıldı. Türkiye'den cezaevindeki yoldaşlarımızın taarruza katkı olarak gönderdikleri el işlerinin büyük bir coşku içinde satışı yapıldı. Ayrıca bir sempatizanın bisikletini taarruza bağışlaması da övgüyle karşılandı.

Özveri yarışı toplantıları adeta özlenmişti. Gerçekten, bilinçli bir neşe dolu olan bu toplantıların bir bakıma tiryakilik yarattığı bilinmektedir. Bu özlemle, çok güzel yarışmalar oldu ve tüm taarruz hedefinin yüzde 5'i ilk toplantıda gerçekleştirildi.

Haydi yoldaşlar, güzel devrimci geleneğimizi güçlendirmek, yaygınlaştırmak ve ülkemizde koşullar değişirken, bu yıl daha başka bir hırsla başarıya ulaştırmak için ileri!

Bu yıl 10 Eylül bizler için daha bir anlamlı. Çünkü partimiz açısından iki önemli olay üst üste düşüyor.

Daha nice yıllara

Bu yıl 10 Eylül bizler için daha bir anlamlı. Çünkü partimiz açısından iki önemli olay üst üste düşüyor.

Bunlardan biri, partimizin 64. kuruluş yıldönümüdür. 1920'de Mustafa Suphiler tarafından kurulan Türkiye Komünist Partisi gerçek komünist kişiliğini, 1979'da oportünizme ve likidasyona başkaldıran, partimizin Marksizm-Leninizm temelinde birliğini sağlamak için yola çıkan *İşçinin Sesi*'yle bulmuştur. Partimizin 64. yıldönümü tüm komünistlere, bilinçli işçilere kutlu olsun.

İkincisi, bu 10 Eylül 8. Özveri Taarruzu'muzun da başladığı gündür. Partimizin kuruluş gününü, *İşçinin Sesi*'nin devrimci bir geleneği Türkiye komünist hareketine kazandırışının 8. yılıyla birlikte kutluyoruz. Özveri taarruzumuz disiplin, özveri ve kararlılığın simgesidir. Taarruzumuzun Üst Büro açıklamasında belirtildiği gibi, bu yıla özgü olmak üzere belki adı değişecek ama içeriği, anlamı hep aynı kalacaktır.

Tüm parti kollektifi özveri taarruzumuza her yıl olduğu gibi bu yıl da coşkuyla hazırlanıyor. Parti örgütlerinde 10 haftalık süre boyunca yapılacak özveri yarışı için planlar hazırlanıyor. Yarışın kollektifliğini sağlamak, yeni yeni çalışma yöntemleri bulmak, taarruzu yaygınlaştırmak için tartışılıyor. Eski yoldaşlar yenilere yaz taarruzu deneyimlerini, eylemin kendisinin verdiği inanılmaz coşkuyu aktarıyorlar. Bildiriler, broşürler hazırlanıyor, ev ziyaretlerinin, dolaşılacak sempatizanların, yeni ilişkilerin listeleri çıkarılıyor, ek işler aranıyor, ayrıca bir dizi eylem planlanıyor.

Bu yılki özveri yarışımızı Türkiye'de sınıf savaşımının yavaştan hareketlenmeye başladığı bir dönemde gerçekleştireceğiz. Burjuvazi yıllardır Türkiye kapitalizmini kurtarmaya çalışıyor. Ama azgın baskı uygulamasına rağmen nefes alacak bir zaman bile kazanamadı. Ekonomik bunalım giderek ağırlaşıyor. Bu yüzden, başta komünistler olmak üzere, tüm devrimciler ve işçi sınıfı üzerindeki devlet terörünü yoğunlaştırıyor, kendi arasındaki çelişkileri de frenlemeye çalışıyor. Öte yandan işçi sınıfının patlamaya hazır potansiyeli burjuvazi arasındaki çelişkileri arttırıyor. Son zamanlarda liberallerin, düzen savunucularının, burjuva reformistlerin sözde demokrasiye pek düşkünmüş gibi görünmelerinin altında yatan nesnel neden budur. Yoksa Türkiye burjuvazisinin özgürlükler vermeye nefesi yoktur. Türkiye burjuvazisi daha uzun süre almak, ama hep almak zorundadır.

Bu durumun bilincinde olan Özal açık konuşuyor. Tekstil işkolunun bir bölümünde tamamlanan toplu sözleşmelerde alınan yüzde 60'lık gülünç zam konusunda işverenlere söylediği şu sözler ilginçtir: "Fazla zam yapıp sonra da bizden şirketlerinizi kurtarmamızı beklemeyin." Özal'ın ücretlerin dondurulması anlamına gelen yüzde 60'lık "zam"mı fazla bulması olanaklarının darlığını gösteriyor.

Türkiye Komünist Partisi, partimiz kuruluşunun 64., özveri yarışının 8. yılında şu fikirlerimizi bilinçlere bir daha, yeniden kazımalıdır: "Günümüzde demokrasinin sahibi işçi sınıfıdır. Türkiye'de demokrasinin yolu devrimden geçer, demokrasi için kıran kırana sınıf savaşı."

T. Çoker, İstanbul

Ülkede hızlı bir değişmenin yaşandığı, fabrikalardan emekçi mahallerinden, üniversitelerden hınç dolu seslerin yükselmeye başladığı bu ortamda 8. Özveri Taarruzu'muz hem partimizin, hem de dolayısıyla ülkemizin geleceği açısından büyük önem taşımaktadır.

Taş üstüne taş k yuy ruz

Devrimci geleneğimiz özveri taarruzuna bugünkü ortamın istemlerini göz önüne alarak hırsla başlıyoruz. Kuşkusuz bütün taarruzlarımız farklı ortamlarda yapıldı. Ülkede hızlı bir değişmenin yaşandığı, fabrikalardan, emekçi mahallelerinden, üniversitelerden hınç dolu seslerin yükselmeye başladığı bu ortamda 8. Özveri Taarruzu'muz hem partimizin, hem de dolayısıyla ülkemizin geleceği açısından büyük önem taşımaktadır.

Bütün yoldaşlar önemli bir dönüm noktasında olduğumuzun bilinciyle 8. Özveri Taarruzu'nun hazırlığına giriştik. Kollektiflerin çoğu önerilerini hazırladılar, ulaşacakları sempatizan çevreleri planladılar. Bütün yaratıcılığımızı seferber ederek daha geniş yığınlara mutlaka ulaşacağız, bu özveri yarışının anlamını anlatarak onları taarruza, savaşıma katacağız.

Taarruzumuzun bir başka yanı da kollektif çalışmanın, hedeflere kollektif yürümenin yoldaşlık bağlarını güçlendirmesidir. Örneğin eski taarruzlarda başarıyla gerçekleştirdiğimiz "Kızıl Pazar"lar yine gündemimizdedir. "Kızıl Pazar"larda atölyelerde ortak bir iş alarak kollektif hedeflerimizi gerçekleştiriyoruz.

Önümüze bir dizi hedef koyduk. Paris'te Türkiyeli işçilerin çalıştığı konfeksiyon atölyelerini tek tek dolaşıp özveri taarruzumuzu anlatıp bağış toplayacağız. Paris'in en kalabalık metro kapılarında metro bileti satacağız. Kültür merkezlerinin önünde Fransızca yayınlarımızı satacağız.

Bu yıl Fransa örgütümüz geçen yılların istatistiklerine bakarak taahhüdü geçen yılın üstünde saptadı. Bu rakamlara, bütün yoldaşlar ve sempatizanlar olarak canla başla çalışıp ulaşacağız. Komünist bir kez ben bunu başaracağım dediği anda gerisi gelir, söz gelimi taşı sıkıp suyunu çıkarır.

Burada şunu da belirtmek gerekiyor ki, geçen yılın katılımı azdır. Bu yıl bunun üstüne gideceğiz, katılımı yükselteceğiz. Katılımı yükseltmek yaratıcı, ısrarlı yığın çalışması demektir. Yığın çalışması önümüzdeki dönemin ana halkasıdır.

Yığınlarla ilişkimizi geliştirerek onları özveri taarruzuna katacağız. Böylece taş üstüne taş koymayı hem daha iyi öğreneceğiz hem öğreteceğiz.

Bütün bu devrimci özveri ne için? Anadolu'da devrim istiyor muyuz? İleri demokratik halk devrimiyle burjuvaziyi yere çalmak, proletarya diktatörlüğüne, oradan da komünizme ilerlemek istiyor muyuz? Bu görevleri, ancak böyle bir savaşım içinde hazırlanmış kadrolar yerine getirebilir. Kadro savaşım içinde, özverinin eğiticiliğinde pişerek, kendini geliştirerek yetişir.

Türkiye ortamı er geç devrimci patlamalara gebedir. Toplumsal gelişmenin başını çekecek bir işçi sınıfı var. Burjuvazi işçiye, emekçiye hiçbir şey veremedi. Yaşamın kendisi devrimcileştirici etki yapıyor. Devrim fırtınası çok uzakta değildir. Önümüzde çetin görevler var. Haydi yoldaşlar, elbirliğiyle taarruzumuzu daha ileri hedeflere ulaştıralım.

Kerim Kandemir, Fransa

12 Eylül faşist darbesinin 4. yıldönümünde Avrupa'dan protesto sesleri yükseldi. Ancak eylem birliği görüşmelerinde alınan tutumlar, eylemlerdeki öbekleşmeler vb. açısından, eylemler yalnızca 12 Eylül'ün protesto edildiğini değil, Türkiye sol hareketinin durumuna ve gidişatına ilişkin birçok gerçeği de yansıttı.

Dördüncü yıldönümünde 12 Eylül faşist darbesi lanetlendi

12 Eylül'de İşçinin Sesi *militanları, disiplinli bir biçimde, coşku dolu yürüdüler*

12 Eylül faşist darbesinin 4. yıldönümünde Avrupa'nın dört bir yanında protesto eylemleri yapıldı.

Almanya

En yığınsal eylemler Almanya'da oldu. Bundan önceki iki yıl, Almanya'da hemen hemen tüm Türkiyeli siyasal hareketlerin katılımıyla 12 Eylül'de tek eylem gerçekleşmişti. Bu yıl ana olarak iki ayrı eylem yapıldı. Bir de ayrıca PKK yürüyüş yaptı.

Eylemlerden önce yapılan eylem birliği toplantılarında, PKK'nın kendinden ayrılan iki kişiyi vurması ve menşeviklerin Yunanistan'da Halkın Kurtuluşu'ndan kişilere karşı saldırıda bulunması üzerine anlaşmazlık çıktı. Bu gerekçeyle ayrı platformlar oluştu, ayrı eylemler yapıldı.

PKK, öteki hareketlerden gelen çeşitli eleştirilere karşılık Duisburg'da ayrı eylem düzenledi. TKP-resmiler, TİP, TSİP, KOMKAR, PPKK ve Birlik Yolu ayrı bir platform temelinde Köln'de bir miting örgütlediler. Öte yandan, Halkın Kurtuluşu, Partizan, Dev Sol, Devrimci İşçi, Proleter Dayanışma, Roje Welat ve TKP-*İşçinin Sesi* de ayrı bir platform oluşturdular ve yine Köln'de bir yürüyüş düzenlediler. Daha sonra Devrimci Kurtuluş, Kawa ve Halkın Yolu da bu yürüyüşe katılırken, Devrimci İşçi ve Proleter Dayanışma yürüyüşten değil mitingden yana olduklarını ileri sürerek bu platformdan ayrıldılar, mitinge katıldılar. Kurtuluş, TKP-B ve Kürt Kom da aynı mitinge katılanlar arasındaydı.

Eylemlerden en yığınsalı, Halkın Kurtuluşu, Partizan, Dev Sol, Devrimci Kurtuluş, Kawa, Halkın Yolu, Roje Welat ve *İşçinin Sesi*'nin katıldıkları yürüyüştü. Yürüyüş aynı zamanda canlı ve coşkuluydu. Öte yandan, miting de kalabalık oldu. Bu mitinge katılan *Devrimci İşçi* ayrıca küçük bir yürüyüş yaptı.

Fransa

Almanya'da iki ayrı platform, üç ayrı eylem çıkmasına karşılık, Fransa'da tek eylem oldu. Önceleri burada da ayrı bir platform temelinde, ayrı bir eylem doğuyordu ama daha sonra bu platform dağıldı. FKP'nin gazetesi *L'Humanite*'nin festivalini gerekçe göstererek, menşevikler eylem yapmaktan vazgeçtiler. Platformun öteki katılanları da, Halkın Kurtuluşu, *Devrimci İşçi*, Partizan, Dev Sol ile *İşçinin Sesi* ile birlikte yürüdüler.

Sonuç

Böylece ayrı platformlarda, ayrı eylemlerde de olsa 12 Eylül faşist darbesinin 4. yıldönümünde Avrupa'dan protesto sesleri yükseldi. Ancak eylem birliği görüşmelerinde alınan tutumlar, eylemlerdeki öbekleşmeler vb. açısından, eylemler yalnızca 12 Eylül'ün protesto edildiğini değil, Türkiye sol hareketinin durumuna ve gidişatına ilişkin birçok gerçeği de yansıttı.

L ndra'daki göst ri

12 Eylül faşist darbesi, dördüncü yıldönümünde Londra'da elçiliğin önünde yapılan bir gösteriyle lanetlendi.

Gösteriyi İTİB, İTÖF ve LİB'in de üyesi olduğu Türkiye Demokratik Hakları Savunma Komitesi (TDHSK) örgütledi. Eyleme ayrıca Kürdistan Öğrenci ve Gençlik Örgütü (UKSY), Avrupa Kürt Öğrenci Derneği (KSSE) ve Emperyalizm ve Irkçılıkla Savaş adlı bir İngiliz örgütü katıldı.

Öğleden sonra saat 2'de başlayan protesto gösterisi iki saat sürdü. İki saat boyunca sürekli sloganlar ve marşlarla halkımızın burjuvaziye nefreti haykırıldı. Özellikle "Demokrasi için tek yol devrim" belgisi atıldı. İngilizce ve Türkçe olarak bağrılan "Kürtlere ayrılma hakkı", "Türk-Kürt halklarının savaşımı ortaktır", "Kürdistan'da soykırımına son" belgileriyle Türk şövenizmi lanetlendi.

İşçi Partisi milletvekili Jeremy Corbyn de eylemde hazır bulundu. Jeremy Corbyn yaptığı konuşmada İngiltere emekçilerinin Türkiye halkıyla dayanışmasını anlattı, "savaşımınız savaşımızdır" dedi.

Gösteri İTİB temsilcisinin Türkiye işçi sınıfının savaşım kararlılığını dile getiren konuşmasıyla sona erdi.

12 Eylül'ü İsviçre'de de lanetledik!

Yürüyüş günü kızıl bir meşale gibi alandaydık. Hep bir ağızdan ve aynı devrimci coşkuyla marşlarımızı söyledik

12 Eylül'ün 4. yılını protesto yürüyüşü 8 Eylül'de Basel'de yapıldı. Yürüyüşe PKK, TKP-resmi ve diğer gayriresmi menşeviklerin dışındaki ilerici, devrimci örgütler katıldı.

Yürüyüş öncesinde "geliyoruz geleceğiz yakındır" başlıklı merkezi bildirimizi Türkiyelilerin yoğun olduğu kentlerde yaygın olarak dağıttık. İşçileri, öğrencileri, ilticacıları ve yabancıları, "protesto yürüyüşüne" katılmaya çağırdık.

Yürüyüş günü kızıl bir meşale gibi alandaydık. Yürüyüşün başlama yerinde bildirimizi dağıttık, gazetemizi sattık. Megafondan bildirimizi okuduk. Görüşlerimizi açıklayan konuşmalar yaptık. Çevrede oluşan, kararsız izleyicileri protestoya aktif katılmaları için göreve çağırdık.

Yürüyüş sırasında yerimizi aldık. Yürüyüş kolumuzun önünde bir kızıl bayrak, hemen arkasında *İşçinin Sesi* flaması, onun arkasında kızıl bayraklar, sonra Almanca "Yaşasın dünya devrimi" flaması ve arkasında yine kızıl bayraklar yer aldı.

Yürüyüş boyunca hep bir ağızdan ve aynı devrimci coşkuyla marşlarımızı söyledik. Belgilerimizi haykırdık. "Demokrasi için tek yol devrim", "Kahrolsun sömürgecilik" vb. belgilerimizle sokakları çınlattık. Ayrıca Almanca olarak "Yaşasın dünya devrimi", "Yaşasın proletarya enternasyonalizmi" belgilerini attık. Yürüyüşün bitiş alanına belgilerle girdik.

M.İ., İsviçre

İŞÇİNİN SESİ

Bütün ülkelerin proleterleri birleşin!
Karkerên hemû welatan yekbın!

ÇEK-AL

Demokrasi için tek yol devrim!
Yıl:11, Sayı:267, 17 Eylül 1984

Güney Afrika Komünist Partisi'nin üç aylık yayın organı *Afrikalı Komünist*'in 98. sayısında, Afrika'nın güneyi üstüne devletlerarası siyasetteki son gelişmeleri ve Güney Afrikalı komünistlerin hiç ummadıkları yerden gelen darbeyi konu eden bir başyazı yayınlandı. İçindeki bazı değerlendirmelere katılmamakla birlikte, Güney Afrika halkları üstüne yapılan tehlikeli pazarlıkları ve dünya komünist hareketinin bazı gerçeklerini sergilemesi açısından yazıyı sunuyoruz.

Nk mati anlaşmas Afrika için ne anlama geliyor?

Dünyanın en modern şehirlerinden biri olan başkent Johannesburg yakınlarında kurulu yalnızca siyahların yaşadığı 1 milyonluk Soweto şehrinden bir görüntü

Bir kez daha anladık ki geleceğin neler getireceği önceden kestirilemez. Bir yıl önce, Afrika'daki siyasal gelişmeleri kim tahmin edebilir, son aylardaki olayları kim önceden görebilirdi? Hangi araştırmacı Frelimo partisinin yönettiği Mozambik hükümetinin nisan 1984'te Güney Afrikalı devrimci kadroları sınırdışı edeceğini söyleyebilirdi? Kim Mozambik-Güney Afrika komisyonunun ortak denetimi altında Afrika Ulusal Kongresi (ANC) üyelerinin evlerine ve Maputo'daki binalarına baskınlar düzenleneceğini öngörecek kadar cesaretli konuşabilirdi?

Evet, gerçekte bu ve buna benzer diğer eylemlerin tümü, Güney Afrika dış siyasetinin yarattığı sonuçlardır. Bu siyasetin genel hatları bir yıl öncesinden belli olmuştu ama ayrıntıları henüz yeni yeni açıklık kazanmaktadır. ANC'nin Mozambik'teki varlığı, ülkeye girme hakkı olan başkanın dışında on üyelik bir "diplomatik kurul"a indirgendi. ANC'nin diğer tüm kadroları ya sınırdışı edildiler ya da mülteci kamplarına sürüldüler. Cephelerde Mozambik askerleri, ırkçı devlete (Güney Afrika Cumhuriyeti — *İ.S.)* karşı düşmanca eylemler "yürütmeyi ve planlamayı öneren unsurlar üstünde sert bir denetim uyguluyorlar..." Geçen 16 Mart'ta Komatipoort şehrinde Mozambik ve Güney Afrika arasında imzalanan Nkomati Anlaşması tüm bu baskılar için gerekli koşulları sağlıyor.

Güney Afrika ve dünya basınının bu anlaşma üstüne sürdürdükleri cilalı propagandada ANC'nin ve Umkhonto'nun "silahlı üsleri"nin likidasyonu sürekli olarak konu ediliyor. Ama gerçekte, Güney Afrika çok iyi biliyor ki Mozambik'te bu tür üsler yoktur ve hiçbir zaman da olmamıştır.

Durum buyken Başbakan Botha'dan, yardakçı radyo ve basın yorumcularına kadar Güney Afrika rejiminin bütün sözcüleri anlaşmayı ANC'nin silahlı saldırı tehdidine karşı bir "zafer" olarak yorumluyorlar. Gerçeğin çarpıtılması iki amaca hizmet ediyor. Bir kez, ülke içinde giderek büyüyen Umkhonto silahlı saldırı ve sabotajlarının sıkı korunan sınırlardan değil, ülkenin kendi içinden kaynaklandığı gerçeğini örtme işlevini görüyor. Öte yandan, cephe devletleri olarak bilinen devletlere karşı Botha rejiminin uyguladığı düşmanca siyaseti örtbas etmeye yarıyor.

Hırçın tutumlar

Düşmanlığın gerçek doğası, oldukça güzel kamufle edilmiş bir biçimde, Nkomati Anlaşması'nın özünde yatmaktadır. Mozambik hükümetinin tüm üstlendiklerine karşılık Güney Afrika'nın bütün yapacağı topraklarından düşmanca radyo yayınını önlemek ve Mozambik'teki Frelimo karşıtı silahlı güçlere her

türlü yardımı durdurmaktır. Kağıt üstünde herşey fevkalade ve akla uygun görünüyor. Ama böyle bir anlaşmanın adillik ve eşitliği, kağıt üstünde değil ancak gerçek siyasal operasyonlar temelinde anlaşılabilir.

Herşeyin kağıt üstünde göründüğü gibi olmadığının çok ciddi işaretleri vardır. Anlaşmadan bu yana, Mozambik içinde MNR'nin karşı devrimci paralı askerleri tarafından yeni ve vahşi saldırılar düzenlenmiştir. Herkes bu paralı askerlerin Güney Afrika'dan yönetildiğini, silahlandırıldığını orada eğitim gördüklerini ve Güney Afrika dış siyasetinin paralı köpekleri olduğunu biliyor. Güney Afrika'nın siyah komşularıyla olan ilişkilerinin tarihinde hiçbir örnek yoktur ki, onun, anlaşma sonrası uyguladığı siyasetin anlaşma öncesinde uyguladığı siyasetin devamından başka birşey olmadığını göstersin. İzlenen siyasetteki tek fark, eski siyasetin bugün, yeni reklam kampanyasına uydurulmak üzere farklı bir biçimde paketlenmiş olmasıdır.

Anlaşma öncesi siyaset neydi? Güney Afrika propaganda makinalarının söylediklerine bakılırsa, cephe devletlerine karşı izlenen siyaset genel olarak dostça işbirliği aramaya yönelmiştir. Özel olarak Mozambik'e karşı izlenen siyaset de yalnızca sınırlardan Güney Afrika'ya silahlı devrimci saldırıyı önlemek için ANC-Umkhonto kamplarına girişilen saldırıyla ilgilidir. Durum böyleyse, neden MNR köpekleri, ANC'nin üslerine değil de daha çok asıl hedefleri olan Mozambik'in önemli endüstri ve ulaşım merkezlerine saldırıyorlar? MNR, Güney Afrika'nın Mozambik'teki delegesiydi, belki de hâlâ öyledir. Onun amaç ve hedefleri Güney Afrika'nın amaç ve hedefleridir. Bu hedefler, ANC'nin ırkçılığa karşı devrimci çabalarını asla önleyemedi ama Frelimo hükümetine, onun Mozambik'i yeniden kurma ve geliştirme çabalarına her zaman zarar verdi. Şimdi ANC'nin Mozambik'teki varlığı ciddi olarak azaltıldığından dolayı artık Güney Afrika'nın Frelimo hükümetinin

Soweto'nun genel görünümü

geleceğini tehlikeye atan siyasetinden vazgeçeceğine inanmak için çok saf olmak gerekir.

Yalnızca Nkomati Anlaşması'nın öne çıkardığı önemli, ama gerçekte kısa erimli sorunlardan kalkıp yukarıda sözü edilen uzun erimli amaçların es geçilmesine izin verilemez. Ne Güney Afrika'nın ne de Mozambik'in siyaseti, ANC'nin Mozambik-Güney Afrika sınırından bir saldırı düzenleme hayali üstüne tasarlanmış, geçici önlemler olarak kabul edilemez. Dünün iltihaplı yarası sanki anlaşmayla iyileştirilebilirmiş gibi davranmak her iki ülke devrimcilerine hiçbir şey sağlamaz. Belki yaraya bir plaster konuldu ama altında Güney Afrika iltihabı olduğu gibi duruyor.

Güney Afrika'nın ırkçı rejimi kanserin göbeğinde yatıyor. Ülke içinde hoşnutsuzluğu ve kabarışı körüklüyor. Polis devleti terörü ve işbirlikçi siyahların desteğiyle devrimci kabarışı engellemenin yollarını arıyor. Rejim dışarıda, tüm cephe devletlerinde bağımsızlık dalgasını geriye itmek, yeni sömürge tipi bir ekonomik siyasal bağımlılığı kurmak için çalışmaları kışkırtıyor.

Cephe devletleri, Güney Afrika'nın çevresinde, onu soyutlayan bir kordon oluşturduklarında gerçek durumu kavrayamamışlardı. Nkomati Anlaşması *kordonun* kırıldığının işaretidir. Botha rejimi, Afrika içinde ırkçı ve yeni-sömürgeci mikrobu daha kolayca yayabilmek için şimdi kendini daha bir güven içinde hissediyor. Bir dizi Avrupa devletinin Başbakan Botha'ya gönderdiği gezi davetiyeleri bağlaşıklarının da aynı görüşte olduğunu gösteriyor.

Siyahlar üçüncü mevkide gider

Anlaşmanın etkilerinin uluslararası boyutları

Nkomati Anlaşması, Mozambik ve Güney Afrika arasında bir olay gibi görünüyorsa da öyle değildir. Anlaşmanın etkilerinin uluslararası boyutları vardır: Angola'ya sürekli silahlı saldırılar düzenlenmektedir. Muzorewa'ya karşı darbe girişimi yapılmıştır. Ardından Zimbabwe'de iç istikrarsızlık başgöstermiştir. Swaziland yönetimi rüşvetle ayartılmıştır. Lesotho'da askeri bir saldırı ve karşı devrimci bir sabotaj örgütlenmiştir. Namibya'ya vur-kaç askeri saldırılar düzenlenmiştir. Güney Afrika'nın tüm komşu topraklar üstündeki bu gizli ve açık operasyonları onun dış siyasetinin gerçekte ne olduğunu gösteriyor.

Güney Afrika'da ve kapitalist dünyanın her yerinde, bu siyaseti, yalnızca Güney Afrika'ya özgü birşey olarak göstermek adet oldu. Nkomati Anlaşması, Güney Afrika siyasetinin en büyük zaferi ve Botha'nın ırkçı devleti götürmekte olduğu sözde "yeni doğrultu"nun bir göstergesi olarak sunulmak isteniyor. Ancak gerçek o kadar basit değildir. Nkomati Anlaşması Pretorya'da yumurtlanmış olabilir. Ama onun ardındaki strateji Washington'da üretilmiştir. Washington'un, özellikle Reagan'dan sonra, çok basit bir dış siyaseti vardır. Bu basit siyasete göre, dünyadaki her kavga "iyi ve kötü" arasındaki bir boğuşma ya da aynen Washington'un deyimiyle komünistlerle anti-komünistler arasındaki bir çatışma olarak ele alınabilir. Arada hiçbir ton farkı yoktur.

Her yerde, ama özellikle Afrika'da, Amerikan siyasetine diz çökücü bir bağımlılıkla yanaşmayan her bağlantısız devlet Washington tarafından "Moskova'nın kuklası" olarak değerlendiriliyor. Her anti-emperyalist halk hareketi "komünizm cephesi" olarak görülüyor. Batı devletleri emperyalist bağlaşıklığının lideri olarak Washington, uygun bir strateji buldu. Reagan'ın kendisi bu stratejiyi "komünizmin konumlarının geri itilmesi" olarak tanımlandı.

Bu strateji dünya çapında aralıksız olarak izlenmektedir. Amerikan silah ve parası, dünya pazarlarının denetimi için CIA'nın dünya çapındaki karşı-devrimci merkezlerine akıyor. Bu silahlar uluslararası terörizmi besliyor. Amaçları, bağımsız devletlerin ulusal ekonomilerini boğazlamak, onların bağlaşıklarıyla bağlarını koparmak, iç sabotajlar örgütlemek, karşı devrimi silahlandırmak ve son olarak — herşey başarısız olursa — doğrudan ABD askeri müdahalesi için ortam yaratmaktır. İç terörizm her yerde, örneğin Nikaragua'da rejimi devirmek, Lübnan, Afganistan ve Kamboçya'da savaşları finanse etmek, El Salvador'da olduğu gibi gerici rejimleri desteklemek ve ölüm mangalarını finanse etmek için kışkırtılıyor. ABD, kendi hükümetlerini kurmayı ve sefaletten kendi ekonomik çıkış yollarını bulmayı seçen halklarla uğraşmak üzere uluslararası bir diplomasi yerleştirdi.

Afrika — ve Güney Afrika — bu global stratejinin dışında değildir. Orada ABD'nin amaçlarına hizmet edecek kadar uysal ve rüşvetle iş görmeye hazır devletler vardır. Polis devleti terörü ile varlıklarını sürdüren ve siyah çoğunluğa baskı uygulayan rejimler için ABD desteği ve yardımı hazırdır. Öyleyse, Namibya'nın haksız işgali ve askeri diktatörlüğü kabul edilebilirdi. Bütün bunlar Washington'un öngördüğü "komünizmin konumlarını geriye itme", rekabet ve bir kıtayı kâr dünyasında uysal bir dişli olabilecek biçimde yeniden

Başkent Johannesburg

kan Botha bu anlaşmanın hareketimizi ve ırkçılığa karşı direncimizi yok edeceğini umut ediyor. Cephe devletlerine zarar vermek anlaşmanın yalnızca bir yönüdür.

Anlaşmanın merkezinde biz, Güney Afrika devrimcileri varız. Onun baş hedefi biziz. Ama bizler tartışmalarda taraf olmadık. Bir anlaşma olanaklı mıdır, değil midir bize sorulmadı. Konusu herşeyden önce *biz, bizim ülkemiz, bizim* halkımız, *bizim* geleceğimiz olan bir anlaşma üstüne konuşmamız bile istenmedi.

Nkomati Anlaşması'nın merkezinde biz ve *bizim* devrimci hareketimiz olduğu için, en doğrudan etkilenen *bizim* hareketimiz, *bizim* halkımızdır. Hiç kimse, anlaşma bizim hareket özgürlüğümüzü kısıtlamıyormuş gibi davranamaz. Birçok ülkeden aldığımız değerli uluslararası yardımlar içinde Mozambik'in bize sağladığı olanaklar en önemlilerinden biriydi. Şimdi bu olanaklar ciddi olarak sınırlanmış, bazı alanlarda tümüyle geri alınmıştır.

Ama bunlar, kendi başına bizden yeni bir siyaset değişikliği istemiyor. Ülkemizin kurtuluş mücadelesini ülke sınırları dışından yürütmeye çalışmak hiçbir zaman stratejimiz olmadı. Yurt dışında eylem yürütmeye 1960'ların başında hareketimizin büyük bir bölümünün kırıldığı kötü dönemde istemeyerek zorlandık. Rivonia mahkemeleri, yığınsal tutuklamalar, hapisler ve militanlarımıza yapılan işkence döneminden sonra hareketimiz etkinliğini kaybetmeye başlamıştı. Yalnızca ülke içinde çalışmayla sınırlı kalsaydık tamamen yok olabilirdik. O zaman bizim görüşümüz buydu. Ülke dışında bir aygıt kurmaya, dışarıdaki örgütlerin kardeşçe yardımıyla ülke içinde yeniden harekete geçebilecek bir örgütü yeniden oluşturmaya karar verildi.

yaratma stratejisine uygun düşüyor. Nkomati Anlaşması'nda ve cephe devletlerinin çok yönlü istikrarsızlığında Güney Afrika parmağı olabilir. Ama siyaset ve strateji ABD'ye aittir. Güney Afrika'daki son olaylarda, ABD'nin özel ajanı Chester Crocker'in sahne dışındaki denetimci silueti fark edilebiliyor.

Anlaşmanın etkilerinin Afrika kıtasının güneyindeki boyutları

ABD önderliğindeki uluslararası terörizm tüm cephe devletlerinde varlık sürdürüyordu. Çünkü bu ülke halkları sömürgeciliğin biçimlendirdiği geçmişlerini kırmak, eski bağımlılık prangalarından ve yoksulluktan kurtulmak için çırpınıyorlardı. Terörizm hiçbir yerde Angola ve Mozambik'te olduğu kadar açık ve acımasızca uygulanmadı. Bölgenin bu iki ülkesinde ileriye doğru atılan adımın sosyalist toplumu kurmak olduğu çok açık bir biçimde ilan edilmişti. Afrika'nın birçok bölgesinde ve başka yerlerde "sosyalizm" amacı sık sık salt bir slogan olarak gevelendi. Ama Angola ve Mozambik'te sosyalizm perspektifi, açıkça, Marksist teoride belirtilen toplumun yeniden örgütlenmesine dayanmaktaydı. Bu programların başını çeken partiler, kendi kaderlerini belirlemek için Marksizme göre seferber olmayı amaç edinmişlerdi. Bu iki ülke Güney Afrika'da sosyalizmin bayraktarları olarak görüldüler ve sonuçta ABD öncülüğündeki terörün baş hedefleri oldular.

Cephaneliğin ekonomik abluka, diplomatik soyutlama, içte silahlı yıkıcı eylemleri kışkırtma ve dışarıdan silahlı işgali tırmandırma gibi tüm silahları onlara karşı kullanıldı. Dünya pazarı ithal edilen temel sanayi ürünlerinin fiyatlarını yükseltecek, aynı zamanda temel ihraç malı olan hammaddelerin fiyatlarını düşürecek biçimde manipüle edildi.

Ama tüm bunlara ve uzun zamandır süren kuraklığa rağmen ne Angola ne de Mozambik'teki rejimler, Nkrumah yönetimindeki Gana sosyalizmi ve Lumumba yönetimindeki Zaire sosyalizminin akıbetine uğramadılar. Devrimciler için bu, bölgede günün en önemli olayıdır. Frelimo'nun çoğu dostları şunu kuvvetle savunuyorlar: Kuraklık ve dış terörizm Mozambik'i Nkomati Anlaşması ve bütünsel yıkım arasında kesin bir seçimle başbaşa bırakmıştır.

Belki de öyledir. Ama bu, Güney Afrika kurtuluş hareketinde bizim hiçbirimizin onlar adına onaylamamız gereken bir yargı değildir. Bizce bu yargı, ülkemizde bizim için neyin en iyi olduğu hakkında başkalarının kendi bağımsız yargılarını verme hakkını kabul etmemizden daha fazla bir önem taşımaz. Eğer Frelimo'daki yoldaşlarımız, ülkedeki durumları hakkında böyle bir yargıya vardılarsa, o yargıyı dikkate almalıyız. Eğer onlar, *büyük zorlamanın* kendilerini devrimlerinin çökmesi ve ülkelerinde bize sağladıkları kolaylıkları azaltma arasında bir seçim yapmayı dayattığı sonucuna vardılarsa, ne kadar üzülürsek üzülelim, bunu da dikkate almalıyız.

Nkomati Anlaşması üstüne farklı yargılar da vardır. Örneğin bazı çevrelerde Nkomati Anlaşması'yla birlikte ABD ile Güney Afrika'nın, dünyanın o bölümünde arzularını doyurdukları ve bu yüzden Mozambik'e karşı uluslararası terörist eylemlere son verdikleri söyleniyor. Bundan şu sonuç çıkarılıyor: Eğer diğer cephe devletleri de Güney Afrika ile benzer bir anlaşmaya — üzücü de olsa — girerse, onlar da düşmanlarını yatıştırabilecekler, ulusal gelişme ve bağımsızlıklarını gerçekleştirmek için kendilerine barışçıl bir ortam yaratabileceklerdir.

Buna katılmıyoruz. Nkomati Anlaşması'nın görünürdeki ana teması olan ANC'ye saldırı, ulusal ve ekonomik cephelerini "geri itme" global stratejisinin küçük bir parçasından başka birşey değildir. Bunun ardından Mozambik, Angola ve tüm diğer devletlere karşı çok vahşi baskılar kesin olarak gelecektir. Terör cephaneliği yine tümüyle kullanılacaktır. Baskılar Güney Afrika Cumhuriyeti devrilinceye kadar sona ermeyecektir. Ya da bağımsız hükümetler devrilecek ve bu ülke halkları emperyalizmin eşitsiz ilişkiler ağına düşürüleceklerdir. Nkomati Anlaşması Afrika için barış işareti değildir. *Bize göre bu anlaşma, tüm cephe devletleri için gelecek daha kötü baskıların, daha kötü saldırıların habercisidir ve tüm devletlerin hazırlanması için bir uyarı olmalıdır!*

Anlaşmanın etkilerinin Güney Afrika Cumhuriyeti'ndeki boyutları

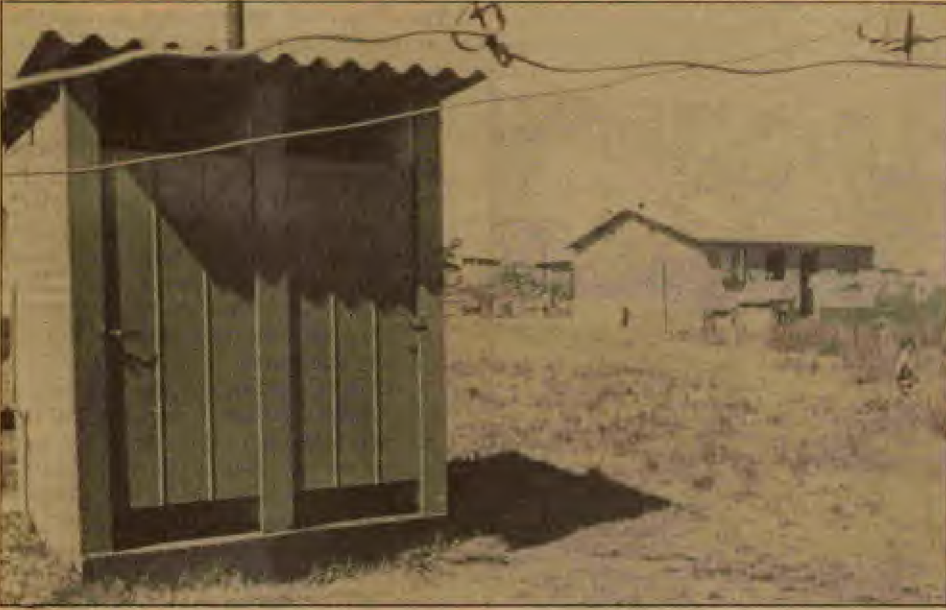
Anlaşma sonrası emperyalist ve gerici baskılar, en çok, öncülüğünü ANC'nin yaptığı Güney Afrika kurtuluş hareketimiz üstünde hissedildi. Güney Afrika kurtuluş hareketi, bu dergi *(The African Communist — IS)* ve Güney Afrika Komünist Partisi de dahil tüm halk güçlerince desteklenmektedir. Nkomati Anlaşması karşısında ANC'nin kendine özgü bir tutumu vardır. Bu tutum cephedeki öteki örgütler tarafından doğrudan paylaşılmıyor. Kuşkusuz Baş-

Soweto'da mutfak!

Ülkeye geri dönüş

Temel strateji asla değişmedi. Komünist

Soweto'da iki ev halkının ortak kullandığı standart tuvaletler

Partisi liderliği gibi Güney Afrika dışındaki ANC yönetimi de kendini hiçbir zaman sürgündeymiş gibi görmedi. Kendini her zaman ülke içinde yeniden kurulan ve biraraya gelen hareketin geçici bir bekçisi olarak gördü. Güney Afrika ırkçı devletinin terörü altında devrimci bir güç olmanın zorluğunu anlayanlar için yeniden inşa görevinin hiç de kolay olmayacağı bilinen birşeydi. Bu çalışma 20 yıldır sürüyor. Bu görevin tamamlandığı söylenemezse de önemli bir başarı sağlanmıştır.

Bugün Güney Afrika'da halkımızın mücadelesi her yönüyle, 1960'ın umutsuzluk dolu günleriyle kesin bir tezat teşkil ediyor. Bugün mücadele için her yerde yaygın bir hazırlık vardır. İşçilerin, köylülerin, göçmenlerin, öğrencilerin, çeşitli meslek guruplarının, siyasetçilerin katıldığı çok sayıda yerel eylemler yapılıyor. Yerel düzeyde, 1960'taki gerilemenin yarattığı boşluğu dolduracak yerel örgütlenmelerle birlikte güvenilir yerel ajitatör ve liderler yetişti. Şimdi "suda balık gibi" ülke içinde çalışan ve halk içinde yaşayan silahlı gerilla güçleri, özgürlük savaşçıları vardır.

Şehirlerde ya da fabrikalarda rejime karşı her yığınsal halk direnişinin ANC tarafından örgütlendiğini söylemiyoruz. Ama ANC her yerde vardır. Yurtdışındaki yönetiminin etkisi ve ünü her halk hareketine uyum ve güven veriyor. Bu kadarıyla ANC yönetimi, halk arasında yığınsal direniş ruhunu ayakta tutma görevinin büyük bir kısmını tamamladı. Bu olmadan bir örgütü yeniden kurmak için sağlam bir temel olamaz. Güney Afrika Komünist Partisi bu işte tüm gücüyle yer aldı.

Şimdi Güney Afrika'da gizli ama yaygın devrimci örgütlenmeler kurmak için bir temel oluştu. Bu tür örgütlenmelerin şu anda sağlanıp sağlanmadığı, gerçekte ne güçte örgütlendikleri böyle bir forumda tartışılabilecek bir konu değildir. Ama nesnel koşulları kesinlikle vardır. Dışarıdaki yönetim yapmayı amaçladığı görevi hiç değilse kısmen yaptı. Propaganda ve gizli örgüt yoluyla, halk kurtuluş güçlerinin silahlı öncülerini dışarıda eğitip ülkeye göndererek savaştı. Örgütlerimizin bunu başarabilmesi için cephe devletleri 20 yıl konukseverlik yaptılar. Mozambik'teki olanaklarımızın kısıtlanmasının hareketimiz üstünde uzun dönemli bir etkisi olacaksa da bu, ülkemizdeki savaşım sürecini hızlandırmada ve ülke içinde devrimci bir liderlik oluşturmada elimizi çabuk tutmamıza yarayacaktır. Bu defa örgütün çevresini silahlı bir kadro ve halk desteğiyle örmeliyiz. Nkomati Anlaşması'nın bizim için doğurduğu güçlükler kısa dönemlidir, ama yarattığı meydan okuma olanakları uzun dönemlidir.

Geleceği göğüslemek

Güney Afrika'daki özgürlük mücadelesinde meydan okumanın uzun dönemli gereksinimlerini karşılamak ve hareketimizin merkezlerini Güney Afrika sınırları içinde yeniden kurmak için şimdi yoğun bir basınç vardır. Bu büyük bir sınavdır, ama 1960'larda karşılaştıklarımızdan daha büyük değildir. O zamanlar yenilginin külleri içinden hareketimizi yeniden canlandırmayı başarmıştık.

Tüm cephe devletleri de büyük sınavlarla karşı karşıyadır. Şimdi hepsinde uluslararası terörizm faaliyet gösteriyor. Bu faaliyetin hedefi sırayla bu devletleri Nkomati türünden bir anlaşma imzalamaya zorlamaktır.

Yukarıda Mozambik konusunda tartıştığımız gibi, asıl sorun, Güney Afrika özgürlük mücadelesini ciddi olarak engelliyor da olsa, bir anlaşma imzalanması değildir. Temel sorun, imza sonrasında neler olacağıdır. ANC'ye saldırı, ABD-Güney Afrika ekseninin sonul stratejisi değildir. Sonul strateji özgürlük, ekonomik bağımsızlık ve kendi kendine yeterli ulus olma "konumlarını geriletmek"tir. Bu strateji karşısında hiçbir cephe devleti kendi geleceği için seçtiği gelişme yoluna sadık kalabilecek midir? Bugün Afrika'nın güneyini ilgilendiren temel sorun budur. Bu hükümetler bu yaşamsal soruna çözüm bulmak zorundadırlar. Bunun yanında bölgenin diğer tüm sorunları ikinci planda kalıyor.

Denklem kurmak olanaksız gibi görünüyor. Bir yanda saldırgan ülkelerin geniş mali, ekonomik, teknik ve askersel kaynakları, öte yanda mazlumların bağımsızlık ruhu, güçsüz ekonomileri ve orduları duruyor. Denklemin iki tarafında bunlar varsa geriye tek bir çözüm kalıyor.

Ama tüm hikaye bu değildir. Emperyalizme ve ırkçılığa karşı savaşan hiçbir halk daha güçlü bir düşmana karşı kendinin yalnız ve korunmasız olduğunu düşünmemelidir. Tarihin defalarca gösterdiği gibi, çarpışan güçler arasında görünüşte var olan eşitsizliğe rağmen, sonuç sayıları toplamakla tam olarak hesaplanamaz. Az gelişmiş Vietnam'ın önce Fransız emperyalizmine, sonra ABD'nin askersel gücüne karşı askeri bir zafer kazanabileceğini ya da önlerindeki büyük engellere rağmen El Salvador ve Nikaragua halklarının mücadelesinin yaşayabileceğini kim önceden söyleyebilirdi. Gelecek alınyazısı değildir. Sonuçta o halkların cesaretine, ideoloji, strateji ve taktiklerine, bunları gerçekleştirmedeki birlik ve kararlılıklarına, antiemperyalist güçler arasında kurulan bağların gücüne ve belki de hepsinden çok başta Sovyetler Birliği olmak üzere güçlü sosyalist sistemle bağların kuvvetine dayanır.

Bunlar Afrika'nın güneyindeki halkların ırkçı ve emperyalist tabuları yıkarken düşünmeleri gereken perspektiflerdir. Bu dergide, Güney Afrika kurtuluş hareketine ve ondan da öte cephe devletlerine strateji ayrıntılarını dikte etmek bizim görevimiz değildir. Ama burada yaptığımız gibi, düşman güçlere karşı başarılı bir direniş umudu yükselteceğini ve karamsarlığı yok edeceğini düşündüğümüz bazı görüşleri ortaya koyabiliriz.

Nkomati Anlaşması'yla uygulaması sürdürülen stratejilere karşı kabul edilebilir seçenekler vardır. Şunu hatırlayalım ki, eğer Angola'nın konumu Mozambik'ten farklıysa bunun nedeni kısmen kardeş Küba'nın önemli yardımı ve desteğidir. Buna ek olarak, Sovyetler Birliği'nin, Güney Afrika'nın Luanda'yı işgal etmesine izin vermeyeceği yolundaki uyarısının da etkisi oldu. Çeşitli nedenlerle Zimbabwe, Bostwana ve Lesotho bugüne kadar Güney Afrika'nın basıncına dayandılar. Ama sonuçta bize göre, Afrika'nın güneyinin bağımsızlığı için tek bir gerçekçi strateji vardır. Bu da, ırkçılığa ve emperyalizme karşı ulusal ve uluslararası güçlerin uzun dönemli işbirliği ve düşmanın Güney Afrika'da zincirlerinden boşanmış saldırganlığına karşı eyleme hazırlanmaktır. Bugünkü ikilemin yarattığı trajedilerden biri, Mozambik'in ilgili taraflara tam danışmadan Nkomati Anlaşması'nı imzalamasıdır. Öyle görünüyor ki, bu tek taraflı bir karardır. Bu şekilde devam ederse, ırkçı rejime karşı olan devletler tek tek düşeceklerdir. Ya birlikte karşı duracaklar ya da tek başlarına batacaklardır. Nkomati Anlaşması imzalandıktan sonra en cesaret verici gelişmelerden biri, nisan ayının sonuna doğru Arusha'da ANC'nin ve SWAPO'nun da katıldığı cephe devletlerinin toplantısında ulaşılan görüş birliğidir.

Devrimci perspektifler

Güney Afrika halkının mücadelesi ilerler ve bu ırkçı rejimin tüm ekonomik ve askeri güçlerinin ülke içinde yoğunlaşmasını getirirse, emperyalizme karşı cephe devletlerinin gücü büyük ölçüde artar. Güney Afrika devrimi amaçlarına ulaşır ve ırkçı devleti devirirse, yalnız Güney Afrika'da değil, ama tüm Afrika'daki ve gerçekte tüm dünyadaki güçler dengesini kökünden değiştirecektir.

İşte burada, Afrika'nın güneyindeki tüm halklar için gerçek bir gelecek umudu yatıyor. Ama bu, Güney Afrika özgürlük mücadelesinin ilerlemesine, cephedeki bağlaşıklarına moral ve maddi destek sağlayacak sosyalist yönelimli bir Güney Afrika'nın, yeni bir Güney Afrika halk cumhuriyetinin doğuşuna bağlıdır. Bizce bölgenin gerçek güvenliği, emperyalizmin "geri devşirme" siyasetine karşı geleceğin tek garantisi burada yatıyor.

Bu, şu basit ve açık sonucu doğuruyor: Güney Afrika devrimci hareketinin, bizim çalışmalarımızı da kolaylaştırmak üzere cephe devletlerinin tam yardımına gereksinimleri vardır. Ama öte yandan cephe devletlerinin kendi bağımsız geleceklerini sağlama almak için devrimci hareketimizin ilerlemesi ve büyümesine daha çok gereksinimleri vardır. Ayrıca Güney Afrika'daki anti-emperyalist güçler ve cephe devletlerinin dünya ölçüsünde anti-emperyalist güçlerle ve herşeyden önce sosyalist ülkelerle bağlarını güçlendirmeye ihtiyaçları vardır. Ümit edilen odur ki, dünya anti-emperyalist güçleri ve sosyalist devletleri de ırkçıların ve emperyalistlerin istikrar bozucu basıncına ve açık terörizmine karşı dururken, kendilerine yardımcı olabilecek Afrika halklarının desteğini arttırabileceklerdir.

Afrika'nın güneyindeki devletler, şimdi birbirlerine her zamankinden daha çok bağımlıdır. Kurtuluş hareketimizin temsil ettiği Güney Afrika halkı, bugün bu karşılıklı bağımlılığın vazgeçilmez bir halkasıdır. Afrika'nın hiçbir parçasını düşmana teslim etmeyi kabul edemeyiz. Tüm ülkelerin ilerici güçleri, bağımsız Afrika devletlerinin ekonomilerini geliştirmek, ülke halklarının yaşam koşullarını yükseltmek için, Afrika'nın, ırkçıların ve emperyalistlerin karşı devrimci basıncına karşı durabilme yeteneğini güçlendirmek üzere herşeyi yapmalıdırlar.

Nkomati Anlaşması'nın önümüze çıkardığı engelleri, ülke içindeki devrimci süreci pekiştirerek ve genişleterek göğüsleyelim. Mücadeleleriyle kurtuluş hareketimizin köklerini besleyen halkımızın bizi asla yarı yolda bırakmayacağından her zaman emin olabiliriz.

Soweto'da bir okul bahçesi

Ciddi bir biçimde değerlendirilmesi gereken bir sorun:

Komünistlerin birliği

Evet komünistlerin birliği önemlidir. Bunun için çaba sarfetmek, çalışmak gereklidir. Ancak yapılacak çalışmanın doğruluğu en başta bölünmenin nedenlerini doğru saptamakla bağlıdır.

Gülen Erdilek

Küçük burjuvalar deryası ülkemizde devrimci hareket kırk dokuz parçaya bölünmüş durumdadır. Daha da önemlisi faşist darbe öncesi dönemde komünist hareketin geçirdiği bölünme, bugün ülke yeni bir dönemden geçerken ciddi bir biçimde değerlendirilmesi gereken bir sorundur. Ciddi bir biçimde diyoruz çünkü böyle bir yaklaşım dönemin önümüze çıkarabileceği fırsatları değerlendirebilmemiz için gereklidir.

Devrimci hareketin bu denli bölünmüşlüğünün de altında yatan nedenlerden biri olan komünist hareketin geçmişte geçirdiği bölünme işçi sınıfının savaşımını haydi haydi etkilemektedir. Komünistlerin birliği ciddi bir sorundur.

Evet komünistlerin birliği önemlidir. Bunun için çaba sarfetmek, çalışmak gereklidir. Ancak yapılacak çalışmanın doğruluğu en başta bölünmenin nedenlerini doğru saptamakla bağlıdır. Nedenleri doğru saptanmayan hiçbir hastalık tedavi edilemez.

Komünistler arasındaki bölünmelerin sıkı sıkıya bağlı olduğu noktalardan biri nesnel ortamdır. Bunu gözardı etmemek gerekir. Nesnel ortamın gereksinimlerini karşılayamadıkça komünist harekette bölünmeler, kopmalar çoğalır.

1980 yılında Yürükoğlu yoldaşımız Türkiye'deki bunalımın sol hareket açısından sonuçlarını şöyle özetlemişti.

"1. Bölünme
"2. Siyaseti bırakma
"3. Burjuva ve küçük burjuva görüş ve duygulara teslimiyet." (R. Yürükoğlu, *Sınıf Savaşımının Vardığı Aşama ve Komünist Partisi'nin Taktikleri*, s.45)

Komünist harekette bölünmenin olduğu yıllarda ülke bir türlü devrime gidemeyen bir devrimci durum yaşıyordu, genel olarak bölünmeler çoğalmıştı. Sonra 12 Eylül geldi. Uzun süre baş sırayı "siyaseti bırakma" aldı. Ama yine de bölünmeler sürdü.

Geçtiğimiz dönemde baş sırayı alan "siyaseti bırakma" şu sıralarda yerini yeniden bölünmelere bırakıyor. Çünkü Türkiye'de bunalım artıyor, hava dönüyor. Yanıt bekleyen çok soru yine ortada duruyor. "Özal'a alternatif olabilecekler listesi"nin sık sık tartışıldığı şu günlerde devrimcilerin, komünistlerin alacakları tutumun önemi artıyor. Bunu sezen herkes dönüp kendine ve çevresine bir daha bakıyor. İşte bu noktada bölünmüşlüğün yine önemli nedenlerinden biri olan kişiliksiz siyasetler gerek genel devrimci harekette, gerekse özel olarak komünist sıfatını kullanan bazı hareketler arasında daha açıkça sırıtıyor. Bu kişiliksiz siyasetler nedeniyle ayrılanlar çıkıyor.

Bölünmeye yol açan önemli nedenlerden biri olan kişiliksiz sahte siyasetlerin dayanağı program sorunudur. Siyaset, programın yaşamdaki yansımasıdır. Oportünist programlar, hangi görüntüyle çıkmış olursa olsun her zaman ayrılıklara gebedir. Ve şunu da gayet iyi biliyoruz ki, doğru ya da yanlış her bölünmenin sonuçları, nesiller nesiller, bölünenler öldükten sonra bile devam ediyor.

Şimdi birçok devrimci, menşevik partide kalmış bazı yoldaşlar, "madem siz böyle düşünüyordunuz, niye parti içinde ayrılık yarattınız" diye düşünebilir, sorabilirler.

Yanıtımız geçmişimizle birlikte ortadadır. *İşçinin Sesi* ayrı bir örgüt kurmak, partiyi bölmek amacıyla ortaya çıkmadı. *İşçinin Sesi* partideki yanlışları farketti. Yanlışları yoldaşça tartışma yoluyla, eleştiri-özeleştiri yoluyla düzeltmek istedi. Bunları yaparken disiplini boşlamadı. Ama her defasında aldığımız yanıt "atıldın" oldu. Menşevizm sonuçta bizi ayrı örgütlenmeye mecbur etti. Parti içinde ya susacaktık, menşevizme boyun eğecektik, ya da gördüğümüz yanlışları gösterecek, doğruları savunacaktık. Biz, komünist doğrudan yana olmalıdır düşüncesine içten inanarak ikinci yolu seçtik. "Bu yanlışları düzeltmezseniz biz de gideriz" deyip ayrılmadık. Tersine, doğru görüşlerimizi parti içinde tartışmakta ısrarlı davrandık. Partiyi bölmedik, birliğin doğru temelde olması için uğraştık. Birliğe önem verdik.

Evet, dün olduğu gibi bugün de işçi hareketinin birliği önemli bir sorundur. *İşçinin Sesi*'nin her yaptığının anlamı, işçi sınıfının bölünmüşlüğünü ortadan kaldırmaktır. Bu doğrultuda, biz her zaman karşılıklı saygı çerçevesinde diyalogların sürmesinden yanayız. Bunun için aktif çabamızı her zaman gösterdik, gösteriyoruz.

Öte yandan, şunu da belirtmeden yazımızı bitirmeyelim. Bugün her önüne gelene duvar boyası sürer gibi ajan-provokatör damgası vuranlar bölücülüğün hâlâ en açık savunusu içindedirler. Ajan provokatör damgası dağıtmak, siyasal bir kavga olmadığı gibi, bu tür yöntemler, kullananları deşifre etmekten başka bir işe yaramayacaktır. Devrim hareketini parçalanmışlığa itenlerin çabalarını boşa çıkaracak, komünistlerin birliğini sağlayacağız.

Gelecek onun için savaşanların

Bir süredir yazmak istediğim iki konu vardı. Bunlar bizlerin örgütsel çalışmalardaki belki küçük, önemsiz gibi görünen ama görev anlayışı ve konspirasyon açısından önemli iki eksiğimizi gösteriyor.

Bunlardan birincisi, yoldaşlarla yaptığımız görüşmelerde gelen sorulardan biriydi. Belki başka yoldaşlarda da aynı yönde kuşku vardır diye aktarmakta yarar görüyorum. Soru şuydu: "Neden merkez organda Türkiye'den ya da buradaki bazı bölgelerden ya hiç, ya da çok az yazı çıkıyor da Avrupa örgütlerinden bol miktarda yazı yayınlanıyor?" Bu soru, aslında derece derece kendimiz de dahil olmak üzere soruyu soran yoldaşların partimizin tüzüğünü yeterince özümsemediklerini anlatıyor. Tüzük "her parti üyesinin merkez organa yazı, haber, yayın vb. göndermesinin bir hak ve görev" olduğunu açıkça belirtmiş. Sorunun yanıtı burada. Bu konuda tüm yoldaşların bir kez daha uyarılmasının iyi olacağı kanısındayım.

İkinci bir nokta da buluşmalarda gözlenen bazı küçük aksamalar. Özellikle ilk buluşmalarda işaretlere, tam zamanında buluşma yerinde olmaya yeterli özen gösterilmiyor. Bunlar küçük hatalardır, amatörlüktür. Nitekim bunlar uyarılarla düzeliyor. Ama kısa bir süre için bile olsa çalışmaları aksatıyor ve buluşmaların güvenliğini tehlikeye atıyor.

Önümüzde büyük bir tarihsel sorumluluk var. Dünya devrimini, onun bir parçası olan Türkiye devrimini yaşama geçirmek. Yürükoğlu yoldaşımız her zaman mütevazi bir hareket olduğumuzu söyler. Bugün Marksizmin yolundan yürüdüğümüzü söylüyorsak herşeyin en iyisini, en güzelini yapmak zorundayız.

Yoldaşça selamlar.

U. Tufan, Marmara

Türkiyeli nüfus artınca işgal ordusunun gölgesinde referandum yapılacakmış

Kıbrıs'tan ilginç haberler

Yoldaşlar,

Geçtiğimiz günlerde Kıbrıs'tan gelen biriyle konuştum. İlginç şeyler anlattı. Bunları size de aktarmak istiyorum.

Bildiğimiz gibi geçtiğimiz günlerde Denktaş Türkiye'ye gitti ve hükümet yetkilileriyle görüştü. Gazeteler bu görüşmelerde Kıbrıs'la ilgili önemli kararlar alındığını yazdı. İşte bu günlerde, Denktaş'ın adaya dönüşünün hemen arkasından muhalefet partilerine mensup bazı milletvekilleri parlamentoda Denktaş'a sorular yöneltmişler. Alınan kararların ne olduğunu, bu konuda Denktaş'ın ne düşündüğünü sormuşlar. Denktaş büyük bir pişkinlikle "Türkiye ile yapılan herhangi bir yeni anlaşmadan haberi olmadığını" söylemiş. Böylece Kuzey Kıbrıs'ı fiilen kimlerin yönettiğini de kendi sözleriyle açıkça ortaya koymuş

Magosa yakınlarında Ortadoğu'nun en büyük havaalanlarından biri olacak bir havaalanı inşa ediliyormuş. Bu havaalanı meselesi Kıbrıslı Türkleri çok tedirgin ediyormuş. İnşaat bölgesi askeri bölge ilan edilip Kıbrıslıların girmesi yasaklanmış. Bu havaalanının arkasında yalnızca Kıbrıs halkına değil, tüm Ortadoğu halklarına yönelik kanlı planları olduğu halk arasında açıkça konuşuluyormuş.

Kıbrıs halkı, on yıldır uygulanan sömürgeleştirme siyaseti sonucu, Kuzey Kıbrıs'ın artık Türkiye'nin bir ili haline getirildiğini kavramaya başlamış. Ücretler gerileye gerileye 5 litre petrol almaya yetmez olmuş. Bunun sonucu halkın Avustralya, Kanada, İngiltere ve Amerika gibi Batı ülkelerine göçü akıl almaz boyutlar kazanmış. Öyle ki Kuzey Kıbrıs'ın nüfusu azalıyormuş. Türkiye bu boşluğu, özenle seçilen gerici, sağcı insanlarla doldurmaya çalışıyormuş. Asıl amaç, Türkiyeli ve Kıbrıslı oranının eşitlenmesiymiş.

Ufku biraz geniş olanlar Türkiye'nin Kıbrıs'ta uyguladığı bu siyaseti Hatay'da uygulanana benzetiyorlarmış. Türkiyeli ve Kıbrıslı oranları eşitlendiğinde, işgal ordusunun gölgesi altında bir "referandum" yapılacağını ve tıpkı Hatay gibi Kıbrıs'ında Türkiye'ye doğrudan bağlanacağını düşünüyorlarmış. Halk işgal ordusunun varlığının aynı zamanda Kuzey Kıbrıs'ta gerici bir iktidar demek olduğunu da kavrıyormuş.

İşte arkadaşın anlattıkları bunlar. Kıbrıs'ta olup biten herşey Kuzey Kıbrıs'ın her gün adım adım sömürgeleştirildiğini, hayatın Türkiye'de olduğu gibi işgal altındaki topraklarda da çekilmez hale geldiğini ortaya koyuyor. Bütün bunlar, Türkiye finans kapitalinin genişleme, sömürgeler edinme isteminden kaynaklanmaktadır. Kıbrıs'ın işgalini yalnızca ABD emperyalizmi, NATO ve CIA ile açıklamaya kalkan oportünist ve ulusçu görüşleri Kuzey Kıbrıs'ta yaşanan olaylar çürütmektedir. Türkiye burjuvazisini aklama anlamına gelen bu çarpık görüşler yaşanan gerçeklerle yanyana konduğunda oportünist kampın sefaletinin de ötesinde ihanetini göstermektedir.

Kıbrıslı arkadaşımın da anlattığı gibi, Kuzey Kıbrıs'taki nesnel durum halkın bilincini geliştirmektedir. Bu bilincin ulusçulukla bulandırılmasına karşı savaşım ne kadar acilse, Türkiye halkının "kendi" devletinin emperyalistleşme istemlerine, sömürgeciliğine karşı eğitimi de o kadar önemlidir. Bugün Kıbrıs ve Türkiye halkının düşmanı ortaktır. Bütün gelişmeler Kuzey Kıbrıs işçi sınıfının Türkiye işçi sınıfıyla ortak savaşımının ne kadar zorunlu olduğunu ortaya koymaktadır. Kıbrıs işçi sınıfının, halkının da katkılarıyla Türkiye'de başarıya ulaşacak bir devrim, Kıbrıs sorununun çözümü yolunda atılacak en temel adımdır. Kıbrıs halkı ancak böyle bir ortamda kendi yazgısını özgürce belirleyebilmeye olanak bulacaktır.

Ruhsi Laca, Londra

Burjuvazinin çaresizliği ve basın özgürlüğü

Evet Türkiye ileri kapitalist bir ülke değildir ama sınıfların gelişmesi açısından belli bir düzeye erişmiştir. Bu, *nesnel olarak,* sınıfların seslerini duyurabilmesini, basın özgürlüğünün de belli bir düzeye erişmiş olmasını gerektirir. Oysa Türkiye gibi ülkelerde aynı etken tersine bir eğilimi de körüklüyor, burjuvazinin, basın özgürlüğünü kısıtlama çabalarını doğuruyor. Çünkü sınıfların gelişmişlik düzeyi hem geri değildir, hem de kapitalizm emperyalist ülkelerdeki gibi, sınıf savaşımı yumuşatacak olanaklara sahip olacak düzeyde değildir.

Burjuvazinin "basın özgürlüğü"

1950'de çıkan 5680 sayılı basın yasası birçok değişikliğe uğramış, kısıtlamalar biraz biraz gevşetilmiştir. Ama 1970'lerde zaten olmayan basın özgürlüğü adım adım budanmış, 1982 Anayasası'ndaki 16 ve 26-32. maddelerle ise iyice kuşa çevrilmiştir. Örneğin Anayasa'nın 26. maddesi şöyle başlıyor:

"Herkes düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu özgürlük, resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestisini de içerir."

Hemen ardından alt paragrafta da kısıtlamaları sıralıyor:

"... Devlete ait gizli bilgilerin açıklanmaması, ekonomik hayatı etkileyecek gerçek dışı ve zamansız haberlerin önlenmesi, yargılama görevinin amacına uygun olarak yerine getirilmesi ve gençliğin zararlı akım ve davranışlardan korunması amaçlarıyla da sınırlanabilir."

Bu "ekonomik hayat" o kadar geniş ki istediğin zaman istediğin yere çekebilirsin. Sonra "gençliği zararlı akım ve davranışlardan korumaktan" söz ediyor. Burada söylemek istedikleri devrimci hareketler ve devrimci eylemlerdir!

Anayasanın 28. maddesinde de "basın hürdür, sansür edilemez" deniyor ve ardından antidemokratik önlemler dökülüyor:

"... Devletin iç ve dış güvenliğini, ülkesi ve milletiyle bütünlüğünü tehdit eden ya da suç işlemeye, ayaklanma veya isyana teşvik eder nitelikte olan veya devlete ait gizli bilgilere ilişkin bulunan her türlü haber ve yazıyı, hangi sıfatla olursa olsun, yayımlanması amacıyla başkalarına verenler ve bunları aynı amaçla basanlar ve bastıranlar dağıtım gerçekleşmese bile bu suçlara ait kanun hükümleri uyarınca sorumlu olurlar.

"Bu hallerde tedbir yoluyla da dağıtım önlenebilir.

(...)

"Süreli veya süresiz yayımlar, suç soruşturma ve kovuşturmasına geçilmiş olması hallerinde hakim kararıyla, devletin ülkesi ve milletiyle bütünlüğünün, milli güvenliğin, kamu düzeninin, Atatürk ilke ve inkılaplarının, genel ahlakın, başkalarının şöhret ve haklarının, özel aile hayatlarının gizliliğinin korunması ve suçların önlenmesi bakımlarından da gecikmesinde sakınca bulunan hallerde kanunla yetkili kılınan mercün emriyle toplatılabilir. Toplatma kararını veren merci, bu kararını en geç yirmi dört saat içinde yetkili hakime bildirir, hakim bu kararı en geç üç gün içinde onaylamazsa toplatma kararı hükümsüz kalır.

"Süreli veya süresiz yayınların suç soruşturma ve kovuşturması nedeniyle zapt ve müsaderesinde genel hükümler uygulanır."

Bütün bunlar "basın hürdür, sansür edilemez"i tarif ediyor! Atatürk ilke ve inkılapları, genel ahlak, kamu düzeni, milli güvenlik! Hepsi de devletin, siyasal iktidarın istediği yöne çekebileceği keyfi kavramlardır. O halde basın, nesnel demokratik işleyişlere değil, keyfi yaptırımlara bağlanmıştır. Bu 1982 Anayasası'nda açıkça sırıtıyor.

Basın Yasası neleri amaçlıyor?

Basın Yasası'nın neler getirdiği Anayasa'da çizilen çerçeveden bellidir:

— Düşünce özgürlüğü tümden yok edilmek isteniyor.

— İdari, mali, hukuki yetki ve cezalar arttırılıyor. Yürütmeye tanınan yetkilerle yargılama olmadan cezalandırma olanaklı kılınıyor.

— Cezalar yaygınlaştırılarak yazı işleri müdürü ve basımevi sahibinin ön sansür yapması dayatılıyor.

— Bulanık formülasyonlarla keyfi cezalara olanak tanınıyor.

Şimdi Basın Yasası'yla getirilen kısıtlamaları izleyelim.

— Toplu basın mahkemeleri kaldırılıyor. Suçun niteliğine göre, ya ağır ceza ya da asliye ceza mahkemeleri görevli olacak. Basın mahkemelerinin yerine diğer mahkemeleri koyarak hem davaları sürüncemede bırakmak, hem de nesnel olarak cezaların artmasını sağlamak istiyorlar.

— Yazı işleri müdürü ve muhabirlere meslekten men cezası getiriliyor. Ayrıca 5. Madde'de yazıişleri müdürü olabilmek için şu koşul getiriliyor: "DGM'lerin görevine giren suçlar ile bu mahkemelerin görevine giren suçlara tahrik ve teşvikten hüküm giymemiş olmak.

— Yayın yerini, yayıncının adını ve yayınladığı yılı belirtmeyenlere 20-20 bin lira para cezası, gerçeğe aykırı bildirimde bulunanlara da 15 günden 3 aya kadar hapis ve 20-50 bin lira arasında para cezası verilmesi öngörülüyor.

— Bildiri ve eklerinin bir örneğini idare amirine vermeyenlere 2 aydan 6 aya kadar hapis cezası veriliyor.

— Dava dosyasındaki bilgi ve belgeler iddianame okunmadan yayınlanırsa 1-6 ay hapis, 100-200 bin lira para cezası öngörülüyor.

— Bir yazı, resim, karikatür veya haberin sahibi belli değilse yazıişleri müdürü ve yayınevi sahibi sorumlu olacak. Bu hükümle amaçlanan ön sansür yapılmasıdır.

— Süresiz yayınlara verilen ceza arttırılıyor. Süresiz yayınlarda suç unsuru bulunduğunda yayınlatanın sorumluluğu da arttırılıyor.

— Süreli yayınlar hakkında 6 ay, süresizler hakkında 1 yıl dava açma zamanı tanınıyor. Böylece "suç unsuru" da zamanın keyfiliğine bırakılıyor.

— Türkçe'den başka bir dilde yapılacak yayınlar izne bağlanıyor. Daha doğrusu Kürtçe üstüne yasak bir kat daha sağlama alınıyor.

Basın Yasası'nın getirdiği kısıtlamalar daha da sayılabilir. Ama soru şu: Bu kadarı bile, basın özgürlüğünün ne denli kısıtlı olduğunu göstermeye yetiyor.

Salih Aslan

Geçiş sürüyor

Aşağıdaki başyazı *The Times* gazetesinde yayınlandı. 12 Eylül'ün yıldönümü nedeniyle, 11 Eylül tarihinde yayınlanan yazı çok öğreticidir. Yazıdan da anlaşılıyor ki, Avrupa faşizmin çözülüp, yerine gerici bir rejimin gelişini Türkiye'deki patlama tehlikesini önleme açısından yetersiz buluyor.

Ülke içinde ve dışında, felç olmuş bir parlamenter sistemin başa çıkamadığı aşırı şiddete karşı gerekli ve meşru bir yanıt olarak genel kabul görmüş olan askeri darbenin yarın dördüncü yılına girerken, Türkiye'de sivil barış, yeni bir anayasa, seçilmiş bir parlamento ve sivil bir hükümet bulunmaktadır. Geçmiş dönemin siyasal liderlerine kamu yaşamı yasaklanırken, ait oldukları partiler de feshedildi. Ancak son derece titiz bir askeri vetolamadan sonra, yeni parti ve yeni liderlerin ortaya çıkmasına izin verildi.

Türkiye henüz bütünüyle demokratik değil, öyle olduğunu da iddia etmiyor. "Ancak o koşulların elverdiği en fazla özgürlüğü sağlamak üzere hazırlanan, Türklerin geniş çoğunluğu için *kolayca* kabul edilebilir olduğu kanıtlanan yeni anayasal yapıyla övünüyor. 1988 yılındaki gelecek genel seçimlere dek çeşitli kusurlarının giderilmiş ve Avrupa Konseyi'nce istenen tüm 'demokratik normalleşmeye' ulaşılmış olması gerekirdi."

Bu görüş, Bay Kenneth Mackenzie tarafından yazılan, Avrupa Savunma ve Stratejik Çalışmalar Enstitüsü'nce yayınlanan bir broşürün *(Geçiş halinde Türkiye: Batı'nın ihmal edilmiş bağlaşığı* — Avrupa Güvenliği Çalışmaları No.1) savunduğu ve bugünkü rejimin Batı'daki dostları ve avukatları tarafından genellikle savunulan bir savdır.

İlk cümle kuşkusuz geniş ölçüde doğrudur. İkincisi ise politik inançları ne olursa olsun Türkiye'nin bütün gerçek dostlarının paylaşması gereken bir ümidin ifadesidir. Ancak bu haklı mıdır?

Şu anda Bay Turgut Özal'ın hükümeti temel gücünü ekonomik siyaset üstünde yoğunlaştırıyor. Hükümet, Atatürk'e kadar uzanan bir geleceği cesaretli biçimde tersine çevirerek, ülkeyi yabancı yatırıma ve yabancı rekabete açtı. Bunun Türkiye endüstrisine yarattığı şok uzun erimde saygıdeğer sonuçlar doğurabilir ama kısa erimde oldukça yıpratıcı olmaktadır. Bu arada belli başlı kentlerde ve Kürt Doğu'da yasa ve düzenin sağlanması silahlı kuvvetlerin ellerine bırakılmıştır.

Türkiye Barış Derneği'nin yöneticileri gibi, şiddeti savunmayan Marksist olduğu ileri sürülenlerin süregiden tutukluluk halleri işkencenin tutukluları sorguya çekerken görünür şekilde, azalmadan kullanılması bu tür kötüye kullanmaların sona ermesi için çağrıda bulunan ve yumuşak bir dille kaleme alınmış olan bir belgeye imza koyan aydınların hakkında soruşturma açılması, Başbakan tarafından bir basın toplantısında bu belgeye atıfta bulunulmuş olmasına karşın bile belgenin herhangi bir bölümünün basında yayınlanmasını engelleyen katı sınırlamalar, bütün bunlar bu sütunlarda son zamanlarda değinilen noktalardır. Üniversitelere ideolojik tekselliğin dayatılması yeni hükümet altında değişmeden sürmektedir.

Tam da bu noktada Türkiye'nin Batılı dostlarının belli bir huzursuzluk duymaya başlamaları gerekmektedir. 1980'den önce Türkiye'yi saran terörizm Aşırı Solun eseri olduğu kadar Aşırı Sağ'ın da eseriydi ve askeri müdahale görünürde her ikisine karşı da eşit ölçüde yönelmişti. Hatta aşırı Sağ Milliyetçi Hareket Partisi'nin lideri Bay Alpaslan Türkeş hapistedir ve son zamanlarda silahlı kuvvetler içindeki dostlarınca onu kurtarmaya yönelik bir girişimin ağır şekilde cezalandırıldığı biliniyor. Bununla birlikte Bay Türkeş'in dostları ve partisinin eski üyeleri, yönetimde çok sayıda önemli mevkii tutuyorlar ve Anavatan Partisi içinde en etkin ögeyi meydana getiriyorlar.

Özelde bu ögeler, yeni genel müdürü eskiden MHP ideoloji bölümünün yüksek bir kişisi olan TRT'de etkin denetimi ellerine geçirmişlerdir. Bir diğer eski MHP üyesi Çalışma Bakanlığı Müsteşarı'dır.

Son ve daha da uğursuz olan gelişme, Emniyet Genel Müdürlüğü'ne iki genel müdür yardımcısının atanmasıdır. Bunlardan biri, bundan önceki 1971 askeri rejimi sırasında Ankara'daki işkence merkezinin sorumlusu ve o dönemden beri ortalıkta görünmemiş olan birisidir, diğerinin adı ise MHP Genel Merkezi basıldığında bulunan gizli parti belgelerinde, MHP'nin gelecekteki Emniyet Genel Müdürü olarak geçiyordu. Böyle atamalar 1980 müdahalesinin, onun yaratıcılarının ileri sürdüğü gibi gerçekten terörizm için kapsamlı bir yenilgi olup olmadığı sorusunu ister istemez uyandırıyor.

Pazar şenliğinde grevcilerle birlikte halay

Paris İşçi Birliği'nin grevcilerle birlikte düzenlediği pazar şenliğinde açık arttırma yapılırken

Konfeksiyon atölyesinde grev

Paris'te küçük bir konfeksiyon atelyesinde 13 işçi arkadaş 13 Ağustos'tan beri grevdeydiler.

Paris'te küçük bir konfeksiyon atelyesinde 13 işçi arkadaş 13 Ağustos'tan beri grevdeydiler.

İki Türk ortağa ait olan işyerinde, greve çıkan 13 işçinin 8'i Türkiyeli, 2'si Sri Lankalı, 1'i de Cezayirlidir. Bu "ulusal" döküm, grevin en önemli derslerinden birinin ne olduğunu daha ilk bakışta anlatıyor: İşçiyle patron arasında "ulusal birlik" yoktur ama çeşitli uluslardan işçiler arasında sınıfsal birlik vardır.

Tarafların ulusal dökümüyle, daha ilk adımda böyle güzel bir ders taşıyan grevin başlama nedenleri şunlardı:

1. Üç aylık ücretlerin ödenmemesi.
2. Fransa'daki iş yasasına göre 39 saat olan iş haftasının uygulanmaması.
3. Genel olarak ücretlerin iş yasasına uygun bir biçimde düzenlenmemesi.
4. Sağlığa aykırı koşullar ve bu konuda da iş yasasına uyulmaması.
5. Angarya uygulaması.
6. Ücretlerin aylık ve düzenli ödenmemesi.

Grevi, Fransa'nın iki büyük sendikasından biri olan CFDT'ye bağlı HACUTEX, yani tekstil sendikası yürütüyordu. Grevin başından bu yana sendika ile patronlar arasında üç görüşme yapıldı.

Birinci görüşmede patronlar, sağlık koşullarını düzeltmeyi ve işçileri doktor muayenesinden geçirtmeyi, yalnızca bunları kabul ettiler. İkinci görüşmede, bunlara ek olarak, aylık ücret ödenmesini de kabullendiler. Üçüncü görüşme şu son sıralarda oldu. Bu görüşmede, patronların iflasa gitmeleri ve iş mahkemesine başvurularak, bu gibi durumlarda işçilerin ücret alacaklarını ödeyen sigorta kurumundan ödemenin sağlanması kararlaştırıldı. Mahkeme 28 Eylül 1984 günü olacak.

Grev çevreden geniş dayanışma gördü. Atelyenin bulunduğu semtte oturan emekçi aileleri, grevci işçilere yiyecek, battaniye gibi katkılarda bulundular. Bir Fransız kadın, grevin ilk haftasından beri işçilere Fransızca dersi veriyor.

Paris İşçi Birliği de grevi aktif olarak destekledi, destekliyor. Paris İşçi Birliği'nin girişimiyle 4-5 kere, pazar günleri grev yerinde şenlik düzenlendi. Bir keresinde ozan Mehmet Koç da şenliğe katıldı. Bir başka pazar, açık arttırma yapıldı, tombala oynandı ve grev fonuna para toplandı.

Paris İşçi Birliği ile grevci işçiler arasında sıcak, kopmaz bir bağ kuruldu. Bu bağ son 8 Eylül eyleminde de yansımasını buldu.

Grevci arkadaşlar, grev pankartlarıyla ve grev gözcüsü gömlekleriyle 12 Eylül faşist darbesinin 4. yıldönümündeki protesto yürüyüşüne Paris İşçi Birliği ile birlikte katıldılar.

Paris İşçi Birliği ile grevci işçiler arasında, grev sırasında kurulan sıcak ilişkilerin, grev bitse de süreceğine inanıyoruz.

Fransa

Atölyenin önündeki grev pankartı

Grev öncesi hazırlıklar sırasında

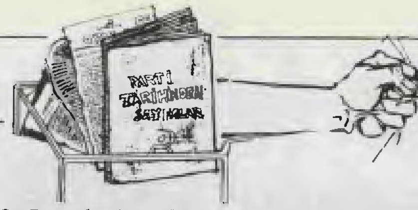

Grev bir okuldur

Bir pazar şenliğinden görüntü

PARTİ TARİHİNDEN SAYFALAR

Bu sayımızda, TKP İstanbul Vilayet Komitesi'nin gazetesi *Kızıl İstanbul*'un 3 Ocak 1932 tarihli sayısından bir bölüm sunuyoruz

KIZIL İSTANBUL

Buhran vergisi nedir?

İktisadi buhranlar kapitalizmin dünyasının köklerine kadar girdi. Ölüm titremeleri geçiren cihan burjuvazisi son bir gayretle aç ve sefil emekçi kitlelerinin son lokmasınıda kısmaga ve yutmaga çalışıyor.

Aynı korkunç anı yaşayan Türkiye burjuvaziside aynı gayret ve işteha ile Türkiye emekçi kitlelerini bir az daha fazla emmek için her gün yeni yeni usuller icad ediyor, yeni yeni vasıtalar arıyor. Bu suretle kendi omuzlarında hıs etdigi iktisadi buhran agırlıklarını emekci kitlelerin sırtına yükleyerek bertaraf etmege çalışıyor.

İşte bu son buhran bergisi bunun çok açık bir misalidir. Bu misal aynı zamanda bu gunku hukumetin kimlerin hesabına, kimlerin menfaatlerini mudafa eden bir hukumet oldugunu dogrudan dogruya göstermesi itibarilede şu yanı dıkatdır.

Buhran nedir? Buhran bergisi nedir Burjuvaziye göre buhran, kendi kazanç menbalarının ve emekçi kitlelerini istismar edebilme kabiliyetinin daralmasıdır. İşçi sınıfını istedigi gibi emebilmek, soya bilmek vasıtalarının vs şeraitinin zayıflamasıdır. Açlık, sefalet, işsizlik ve ila... onun umurunda bile degildir. Bu itibarla burjuva hukumetinin buhranla yapacagı mucadele patronların, tuccarların kazanç menbalarını ve istismar vasıtalarını emekgı kitlelerin açlıgı ve sefaleti pahasına temin etmekten başka bir şey olamaz. Bakın: Son zemanlara kadar Türkiyede gümrukler açıkdı, ecnebi memleketlerden Türkiyeye emtea ihracatı serbesdi. Fakat bu vaziyet Türkiye burjuvazisinin inkişa fına bir mania teşkil ediyordu. Çunki evela turkiye senayyi hariçden gelen ucuz mallarla rekabet edemiyor yani türkiyede fabrika sahipleri emtealarını istedikleri gibi satamıyorlardı. San... hariçden sokulan malların yekun kıymeti harice satılan malların yekun kıymetinden çok fazla bulunuyordu. Şuphesizki bu şişmek ve kabarmak isteyen Türkiye burjuvazisi için felaketdi. İşte burjuvazinin bunu nazarı itibare alan hukumeti bir taraftan yerli malı kullanılması içun yapdıgı propagandaları şiddetlendirdi ve diger tarafdanda yeni bir kanunla gumrukleri tadit etdi. Ve bu suretle efendisi olan burjuvasiye karşı vazifesini yapmış oldu. Fekat ecnebi memleketlerden gelen mallardan alınan gumrukler devlet varidatının muhim bir kısmını teşkil ediyordu. Gumrukler tahdit edilince, göylu vergisini veremedigi ve hapishaneleri tercih ettigi içun esasen daralmış olan devlet varidatı busbutun daralıyordu. Devlet teşkilatları ne ile beslenecekdi? Devlet ne yapacakdı? buna bir burjuva gazetesi şöyle cevap veriyor (Kapılarını kapayup oturamazya, devlet yeni bir vergi koydu). İşte bu buhran vergisidir. Görülüyormu? hukumet bir tarafdan kendi zenginlerinin, patronlarının buhran tesiriile daralan kazanç menbalarını genişletmek içun gümrukleri tahdit etmek suretiyle tedbir alıyor. Diğer taraftan bu tahdit neticesinde daralacak olan devlet ridatının açıgını kapatmak için işçiye, emekçi kitlelerine yeni bir vergi koyyor ve bu suretle buhranın butun tesirlerini onların ekmek parasile izaleye çalışıyor. Buna en birinci delil buhran vergisinin munhasaran emekçi ve işçi kitlelerine tahmil edilmiş olmasıdır. Neden bu vergi yalnız ucretle çalışanlara yukletildi? Neden patronları tuccarlara yukletilmedi? Buna akılsız bir burjuva mebusunun dalgınlıkla yapdıgı telifi red etmekle bizzat (buyuk millet meclisi) cevap verdi.

Patronların, tüccarların vaziyeti sıkışıkdır onlara buhran vergisi olamaz dedi.

Buhran vergisi buhranı bertaraf edmek degil, belki aç ve sefil emekçi ordularına binlerce daha açlar ve yoksullar ilave etmek suretile hakiki buhranı bir kat daha şiddetlendirecektir.

AÇLIGI ANÇAK AÇLARIN HUKUMETİ BİRTARAF EDEBİLİR.

A.H.

Tutunculer harekatı

Onbeş gundenberi muteadit defalar istandulda bulunan tutun amelesi arkadaşlarımızın, işsiz kalmak münasebetile vilayete müracaat etdiklerine şahit oluyoruz. Arkadaşların talebi ya iş bulmak yahut hukumet budcesinden yahut kendilerine geçinecek para vermek. Arkadaşlarımıza vilayet tarafından verilen cevap şudur (Siz memleketin kanunlarını muhalif olarak hareket ediyor hukumeti sarsmak için ugraşıyorsunuz, siz fena insanlarsınız böyle toplu bir vaziyetde gezmeyiniz, buraya birer birer geliniz) gibi aldatıcı ve tehdit edici şekildedir. Hatda arkadaşlarımızı korkutmak içun başda polis muduru oldugu halde muduriyetin kısmı siyasi memurları seferber edilmişdi.

Arkadaşlar göruyorsunuzki bize kanun diye gösterilen paçavra bizim aleyhimize yalnız zenginlerin menfaatını mudafa eden bir şeydir. Arkadaş: Böyle kanunu tanıma, Osenin içun yapılmamışdır, onu ayaklarının altında çigne. Çunku o senin aç olduğun bir zemanda bile senin aç olduğunu söylemene mani oluyor. Kemalist hukumeti yalnız zenginlerin menfaatını mudafa eden, fakir halk kitleleri sırtından geçinen bir hukumettir diye on senedenberi bagıran TÜRKİYE KOMONİST FIRKASInın sözüne bugun biz altmiş arkadaş hep birlikte şahit olduk ve gözlerimizle górduk. Arkadaş: eger biz kitlevi olarak hareket edersek emin olalım ki kuvvetimiz sayesinde hakkımızı elde eder ve mucadelemizde muafak oluruz. Arkadaş: sana verilen ... mukabil sen daha kuvetli olarak hakkını olmaga çalış, seni arkadaşlarından ayırmak isteyen sınıf duşmanlarımıza ve onların söylediklerinin aksi olarak daha fazla toplanmaga çalış. ve arkadaşına dahi mücadelemizde muaffak olmak içun kitlevi olarak hareket etmesini söyle.

D.S.

Memleket haberleri

Nide ile burgaz köprusu arasında yapılmakta olan şimendifer yolunda çalışan amelete yövmiye olarak yalnız bir okka ekmek veriliyor. Ve yahut dokuz kruşluk bir sigara paketi. Bu yolu yaptırtan amerikan şirketi yani en azılı Emperyalist sermaye bu vahşi amele soygunculugunu yaparken Kemalist burjuva hukumeti asgari ameleye 110 kuruş teklif etmiş. Halbuki hakikat halde o bir okka ekmek, yahut 9 kuruşluk sigara paketi ile Turkiye amelesisi Emperyalist Amerikan sermayedar grupla beraberce soymasına jandarmalık yapıyor. Bu acıklı misalden daha mükemmel tasvir etmek aklın haricindedir zavallı Turkiye fakir köylü ve amelesi kanlarını bu memleketden emperyalizmi kovmak içun döküdü evini barkını mahv etdi halbuki bir okka ekmek ya hut bir sigara paketile yaşamakda ve hala emperyalist can düşmanlarına esir bulunmaktadır.

Kahr olsun emperyalist sermayenin iktisadi hakimiyeti. Kahr olsun emperyalist sermayesile Turkiye amale ve köylüsünü soymakda ortaklık yapan burjuva hukumeti.

İki dünya

Komonizm düşmanlarını bile hayrete düşüren bir suratle ve insanlık tarihinin şimdiye kadar kaydetmediği bir müvaffakiyetle ilerleyor.

Soveytlerde her sene yözlerce yeni fabrikalar açılmakta, yözlerce yeni müesseseler yökselmekte, yeni, yeni işçi kadroları yaratılmakta, kendi mukadderatlarını bizzat kendileri tayin eden amele ve köylü kitlelerinin yaşayışı tasavvur edilemeyecek bir refaf kesp etmektedir, her taraftan yepyeni bir hayat fışkırmaktadır. Diger taraftan sermaredarlık son suratle ölüme dogru gidiyor. Hersene binlerce fabrikalar kapanıyor ve yüzlerce iktisadi muessiseler iflas ediyor. Hergön binlerce ameleler sokaklara dükölüyor. Her taraf aç insan kitlelerile doluyor, sınıf mücadelesi keskinleşiyor grevler, münayişler, polisle müsellah müsademeler korkunç bir şekil alıyor.

Emperyalist devletlerin esareti altında yözlerce senedenberi inleyen emekçi müstemlike halkları ayaklanıyor kendilerini emen emperyalistlere ve hatta milli burjuvazilerine karşı isyan bayragını kaldırıyor.

Cihan kapitalizmine muhteşem bir mezarlık hazırlanıyor. Bu vaziyet karşısında cihan burjuvazisi kanlı gözlerini düya amelesinin müşterek vatanı olan Soveyt Rusyaya dikerek aç ve emekçi kitleler hesabına mütemadiyen silânıyor.

Birlige ihtiyacımız

Son fesane grevi munasibetile şunu tekrar kaydetmeliyizki fabrikalar her şeyden evel bir birlik, bir teşkilat lazımdır, bilhassa erkek ve kadın ameleler arasında bir itehat vucude getirmek zaruridir. İşte: bu ... maglubiyetile bize gösteriyorki teşkilatsız muaffakiyet ne kadar güç ... fakat şunuda ilave etmek lazımki teşkilat denildigi zaman halk fırkası rehberligi altında bir şey anlamama bu teşkilat onun bunun gibi burjuva uşaklarının ve uyuşucuların elinde degil amele sınıfının mali olmalı. Eger feshane fabrikasında bizim anladıgımız şekilde bir Kızıl meslek birligi olsa idi hiç şuphesizki grev bu şekilde neticelenmezdi. Bizim birinci vazifemiz fabrikalarda kılız birlikler teşkil etmekdir. Serbest teşkilatlanmaya imkan bulamadıgımız taktirde gizli kurmaga çalışmalıyız, bize şimdiye kadar türkiye işçi sınıfının geçirdigi grevler gösterdiki teşkilata istirak etmeyen grev maglup olmaga mahkum. Fabrikalarda diger bir vazifemiz ... ve erkek ameleler arasında sıkı bir tesanüt yaratmaktır, işte feshane grevinin diger bir çıplaklıgıda greve kadın işçilerinin hemen hemen bigane kalmalarıdır. Ne kadar hasta bir tarafımız artık kadınlarımızında erkeklerle beraber mücadele etmek zamanı gelmedimi? şuphesiz çokdan.

Yukarıda gösterdigimiz gibi her şek..... zin teşkiline çalışalım bu birlikler yalnız iktisadi degil aynı zamandada iktisadi mucadelemizi seyasi mucadeleye çevirmelidir.

İktisadi menfaatleri kazanmak ancak seyasi mucadeleye baglamakla olur.

S.S.

Kızıl istanbul gazetesine

Biz Avastüra tutun şirketi ameleleri iki bin kişiyiz bir haftaye kadar fabrikamız tadili faaliyet ediyor lakin bize iş verecek hali hazırda hiç bir muessise yodur. Eksetimiz çoluk çocuk sahibiyiz on para paramız yokdur ihtiyaçlarımızı def etmek şöyle dursun karnımızı doyuracak ekmek parası bile yokdur bu vaziyet karşısında nasıl hareket edelim? Her halde kızıl istambul gazetesi bize en dogru yolu gösterecegini bildigimizden dolayi kendisine bu mektubu yazıyoruz.

Arkadaşlar:

Fabrikanız kapanır kapanmaz hep birlikte kitlevi olarak vilayete gidiniz geçenlerde işsiz kalan arkadaşlarınızı yanınıza alınız ve onların taleb etmiş oldukları gibi ya iş ve yahut hukumet budcesinden işsiz ameleler için para verilmesini isteyiniz. eger kitlevi olarak hareket edersek muhakkak bunca senelerden beri hal edememiş oldugumuz en muhim hakkı elde ederiz ve mucadelemizde muvaffak oluruz. Orapa ameleleri bu vaziyete duşdukleri zaman butun ameleler kendi teşkilatları etrafında toplanırlar ve kitlevi olarak mucadeleye girişirler. hatda burjuva gazeteleri bile onların muvaffakiyetlerini yazıyorlar. Arkadaşlar bizde onlardan ders alalım ve öylece hakiki teşkilatımız olan komünist fırkası etrafında toplanıp teşkilatlı olarak hareket edelim.

S.S.

Feshane fabrikasında grevci arkadaşlara,

Feshane fabrikasında vargelci arkadaşlar bir grev yapdılar. Bu ..... amele soygunculuk şekline isyan ettiler, fekat kemalist burjua hukumetinin canavar polisi derhal fabrikaya dikildi. Sanki fabrikayı duşman sarmışdı hahikat halde ise amele arkadaşlarımız haklarını isteyorlardı. EY AMELE ARKADAŞ: gördünmü? bu satılmış adamlar hangi gun içun bekleyorlar. Son hakkını istemege savaşdıgın gun seni bogazlamaga derhal seferber oluyorlar bu grevi idare eden arkadaşlar bu kessin sınıf mucadelesine atılırken, teşkilatsız olarak girdiler ve onun içundurki grevide kazanamadılar.

1 — Evvela grev hareketinin etrafında butun vargelci amele amele arkadaşlarımızı teşkilatlı olarak toplamak lazımdı halbuki butun vargelciler greve iştirak etmediler.

2 — grevi idare etmek içun bir grev komitesi intehap etmek lazımdı buda olmadı

3 — yalnız vargelciler degil aynı zamanda butun fabrikanın diger subelerinide greve hazırlamak ve onların dahi greve iştiraklerini temin etmek lazımdı. 4 — gerv kırıcı ameleye karşı grevci arkadaşların grevi muhafaza bölükleri yapmaları lazımdı

5 — Son olarak buyuk bir şey unutuldu iktisadi metalibatını ileri surerken aynı zemanda seyasi haklarında beraber ileriye surulmesini temin etmek icab ederdi.

LENIN yoldaş diyorki bir işe muvaffak olmak içun oişi yuz defa tekrar yeniden başlamalı taki zaferi elde edinceye kadar. Vargelci arkadaşlar bu grevi kazanamadık diye ikinci bir grevden vazgeçmeyecekler ve bu ikinci sefer burjuvaziye karşı bızıl teşkilatlı ve hazırlıklı olarak sanayi maden bankası sahipleri beyler paşalar, alar tekrar etmek kavgası olan bu sınıf mucadelesine devam edecekler taki Lenin yoldaşın dedigi gibi davamızı kazanıncaya kadar.

H.D.

YAŞASIN CİHAN İNKLABININ MERKEZİ OLAN ÜÇÜNCÜ ENTERNASYONAL!

YAŞASIN TURKİYE EMEKÇİ KİTLELERİN HAKİKİ MENFAATİNİ MÜDAFAA EDEN TÜRKİYE KOMÜNİST FIRKASI!

DEVRİLSİN SERMAYEDARLIK DUYASI!

Netewiti II

Memet Kurtalan — Kasım Zorlu

Lênıhêrandına xurta va wezyet

Em berê lı welatên emperyalistan û-finans-kapital a navnetewi ya ku lı dora sıfra gura cıvine bınhêrın.

Tu meseleke finans-kapitalê nine, ku, seknandınê bıparêze û xebatên xwe yê abori dı metropolada gur bıke. Meseleke wi ye bı vi ruyi 'netewi' nine. Ew jı bo ku karawan para neçe û herbere pêşta here çı lazıme ewi dıkın. Jı alikida otomasyon û rasyonalizasyon a domdariya gihiştandınâ gur dıbe. Jı alyê dın mevduat berbı cihên ku ked bê saz û erzanda dıçe. Mevduatên emperyalistan bı goreyi lı metropolanda hındık dıbe.

Ev wezyeta dı nav sermiya emperyalist û komara emperyalist da dıbe dıjiti. Belê ev komaranan aletên sermiya emperyalistın, kapitalizm a komara yekdestida xıkmat bırêvebırên finans-kapitalêne. Lê belê ev bı gotına dawiyê wuhaye. Dınav van komên bırevebırda parevekırına kar heye û dıvê parevekırınêda erkên ku komarê hıldaye ser mılên xwe jı hene. Sazkırına eleqetiyên nav ser û bınê bırêvebırın a sermiyan, dı welat parastına 'aşiti' ya gel, pêsigırtına teqandınên cıvaki uhw.

Ev erkên ku komar hıldıdın ser mılên xwe bı esasi gırêdayi çêbuna komarê ya dirokine. Komara netewi dıjı jihevweşandın a feodalizmê, jı bo xwastına sermiyan yekbuna bazarê bu bersivekê.

Vê menê va komara netewi mirata sermiyan ya dema xebata jı bo komara netewi ye. Kıngê ku hebuna emperyalizmê û kar kırına sermiyana navnetewi kur bu karê komerê ji cure cure bu. Lê komaran navtewebuna sermiyan tenêdı sernıhêrandın a welatê xwe da ditine û wusa qimet kırıne.

Lı welatên emperyalist parastına netewitiyê ya nû, jı ber ku êdi komar nıkare hereketê sermiyan a navnetewi kontrol bıke lema tê meydanê. Qıweta komera kapitaliste yekdesti û qıweta yekdestan (monopol) tevlıhev û yek dıbın. Lê jı bo sermiyan dı nav vê yekbunê da çıkmayin ne xewceye. Sermiyana navnetewi hım dıkre bıbe perçeke kapitalizma yekdestiye Fransa hımji dıkare bıbe perçeke kapitalizma yekdestiye komara Yewnanistanê. Jı xwe sermiyan here kêderê qıweta komerê hıldıde terkiya xwe.

Tu bendek tuneki sermiyana navnetewi bı perçeke axê ve gırêde. Lê jı boruyê dınêye kapitalizma yekdestiye komarê mesela nıştımanitiyê heye. Komar ji ku kıngê bıxweze dıkare ku serê xwe hıldе û here? Selıka hêkan lı pışta wi heye. Gotona me ye "netewiti" yê, parastına vê nıştımanitiyê ye ku jı şertên komarê tê.

Çawan ku ê ditın ev parastına "netewiti" yê dı mena wekheviti ya "netewiti" ye klasik nine. Jıvi wêda parıstına komara ya netewitiyê tu cara dıji sermiyana navnetewi nine. Wezyeteke paradoksal heye. Tıvdirên komarê yên abori jı hereketê sermayê ê navnatewi ra dıbe bendeki. Lê dur û dırêj ev tıvdirana disaji jı bo mezınbun û pêştaçuyina sermiyan çêdıbe.

Tıvdirên ku tên ıstandın û dawiya wan em wuha dıkarın kurtasi bêjın:

·Bı teybeti lı devletên emperyalistên ku karên wan baş nameşın bı devê xıkmatan va dı bêjın, "malên xwe bıxebıtının", ku ev gotına jı zuda êdi nedıhat bihistın. Duwarên parastınan bılınd dıbın. Jı bo gihiştandına senayê zêdebe û welat dı hazarên derevede qıweta xwe ye reqabetê zêde bıke dı nav gel da hıcan tê xwılıqandın.

Jı bo reqabeta sermiyan dı bazara dınyayda dı jiyana çina karker û gelê kedkarda xırabunên çetın çêdıbın. Otomasyon û rasyonalizasyon ordiya bêkara derdıxe hejmara nediti. Bê kari berdewami qezenc dıke û dıbe hebuneki. Dıji bahabun û sazbuyina hêzêkar êrişên bı plan û koordine pêktê. Heqê karker û kedkaran her bere para dıçe, heqê sendqayan kêm dıbe, icazên uzvê çewsandınên komarê zêde dıbın. Xerckırınên komarê û mevduatên cıvaki kêm dıbın, jı bo zıvırandına sermiyan dızvirinine ser pırograma mevduata wan.

Jı çina karker ra dibêjın 'ev tıvdirana jı bo ditına we ya royên baş'ın û dıxwezın ku çina karker bı van gotına bawer bıkın. Dıbêjı; "Em gışk dı vapurekêdane, jı bo ku em derkevın fırıqetiyê dıvê em tevayi fıdakariyan bıkın."

Çuyina sermiyan berbı welatên dereve "welatê ku sermiyan jê derdıkeve pêşveçuyina wi para dıxe, lê mezınbuna kapitalizmê xemdınyayda fıre û kur dıke." (Lenin, *end*, c.22, p.243)

Wê demê nişana erkên dirokiye mefreze ya proleterya ye dınyayê ye kevntırın û xımli alyê xwe kıfş dıke. Pıroletarya dınyay ji bo guhırandına dınyay careke dın çavên xwe berbı çina karkerên rojavayê dızvırine:

> "Jı bo çina karerên welatên kapitalist ê pêşvêçuyi stratejike dırıst heye ew ji stratejiya lı ser teknolojiya zanyari xim bıgre. Hebuna detant'ê ji ku merıv xesab bıke, jı bo çina karkerên Evropa û Emrikaya bakur mesela pêşin, jı bo gihiştına menzila şoreşa sosyalist jı bo belavbuna teknolojiya zanyari, pêşi seknandına şerên sermiyandariyê û jı şoreşa teknolojiya zanyari derbasbuna şoreşa sosyaliste. "R. Yürükoğlu, *Kankun Konferansı ve Düşündürdükleri*, Tırki, per, 24)

Wezyeta bêhêzan

Domdariya navtewebun lı weratên emperyalist bıle kedkaran bêkar, bêguman hılweşandi dıhêle. Lê ev domdariya lı welatên paramayda hê bı kurayi hılweşandına tine meydanê. Lı van welatana nıfus dışkê û bırçibun xwe nişan dıde. Bıviva gırêdayi van salên paşin lı van welatan mesela netewiti gırani qezenc kır. Bı teybeti bı reçetê IMF yêyê hılwaşandınê va tevayi ev mesela tê xebardanê.

Lı vır em gelemperi lı van welatan nanhêrın. Jı bo jı van ra bıbe nımuneyek emê wezyeta Tırkiyeyê hıldın dest.

Tırkiye

Tırkiye jı vebuna dınyay ra geleki dereng maye. Dı sermiya Tırkiyeyê, ya cıvaki, bı gırani yekbuna wi ye bıcih-netevi da ev xwe xuya dıke. Burjuvazi ya Tırkiyeyê dereng derkete dika dınyay. Dur û dırıêj bın baskên komarêda sermiyaneki bıcihnıştımani dahev. Jı ber qurtên emperyalizmê bı parastınên komarê û leyistıkên dıjitiyên dınyay va xılas bu. Bê rêya ku ewi gırti va goreyi welatên kapitalizmê wek xwe hê hındın mevduat dani. İro hêji sermiya biyani dı nav sermiya tomerida ciheki hındık dıgre, viyada rola netewiti ya Tırkiyeyê mezıne.

Sermiya Tırkiyeyê ya yekdesti û neyekdesti felqek jı fırehiya finans kapitala emperyalizmêye.

Bajariyên bıwarjı bı bazar, teknoloji, û sermiyan va bı wezyeteke jar û xımli gırêdayi yekdestên derevaye. Ewê ku emdıbêjın "Gırêdahina abori" eve. Jı ber vi ji burjuvaziya bıwar zêdahiyan qimetên dı destê xwıda tıransferi sermiya emperyalist dıke.

Bı mekanizma abori va dıjitiyên yekdestên emperyalist derbazi sermiyan bıwar jı wırji derbazi sermiyana derevayi yekdestiyê dıbe. Jı vê zefrengitiyê, karparevebunên navnetewi, bılındbuna xwesteka imperyalistiyê ye navin siyaseta vebuna dınyayê rê ya hevketınên sermiyandaran vedıke. Jı aliki va aboriya kapitalist a dınyayê jı ber ku Tırkiyayê bı xwe va kure kur entegre bıke emeliyatên xımli derdıxe pêşyê. Jı alyê dın tesira kıriza navin bırêvebırên aboriyê berbı bazarên dereva devdıde.

Lê çı dıbe bıla bıbe, jı boy cihe Tırkiyeye dı nav kapitalizmêda jı kapitalizma Tırkiyeyê ra derxıstına xesabeki heye. Tu kesek jı vebuna dınyay ra tu sıwaleki napırse. Şer lı ser tehrê vekırına derva û lı ser xesab dayinêye.

Dırêjahiyên finans kapitalê û seryiya neyekdesti goreyi qewat û tesira yekdestên-navnetewi ku ew gırêdayi wiyane, xwe nişan dıdın. Herkesek dı xweze xesab yên dın bıdın. Komar jı bı navê gışkan şerê "Cihê Tırkiyayê dıke ku ewi ev cih heq kırye". Ew wezyeta xwe ye jeopolitik dıxwebitine û jı bo bazariyê ewi jı xwe ra dıke hêzeke siyasi. Şere dewa netewitiyê bı van motifan va dı kampa burjuvaziyê da xwe nişan dıde.

Dı kijan rêyê da rê dıstine bıla bıstine, guhurandına şıkıl û kur, aya mijoktiyê dı ser burjuvaziyên bıçukta van hılveşandınan tine. Sebebên qirinên esli yê netewitiyê eve.

Netewiti na enternasyonalizma Proleteryayê

Burjuvaziya bıçuk cihê xwe yê dınav gihiştandınê da lı ser xımê xwıdıbun a bıçuk xuya dıke. Xwe jı nuva gihiştandın bı vi cureyi tu cari nıkare mezın bıbe û xıkmi civatê bıke û nıkare sinora derbas bıbe xısyetê internasyonal hılde. Jı bo dı çinên esli yê kapitalizmê, jı bo çina sermiyandar û çina karker wezyet cıhêye. Bı pêşe çuyina kapitalizmê va tevayi burjuvazi berbı kozmopolitizmê, proleterya ji berbı enternasyonalizmê dıçe. Vebuna dınyay jı bo van tışteki xwezêye, lê jı bo burjuvaziyê bıçuk hılweşandıne. Ev yeka şertên hebuna burjuvaziyên bıçuk tım tım dıkoje.

Burjuvaziyên bıçuk hebuna xwe, mışteriyên dıkana xwe, sinorên zeviya xwe qimeta zeneatê xwe dıvê jı çavên xırab û nıhêrandınên wan bıparêze. Jı vê sebebê burjuvaziyên bıçuk dı mena aboriyê da paşveruye. Jı ber ku hebuna wiye çinitiyê dıkeve zırarê ew dıji mezınbuna pivandınaye. Dıjmınê kar parevebunê û teknolojiyêye. Birya demê çuyin dıke û seknandına dıparêzê.

Bı gotına Marks "Burjuva dınyayê, burjuvaziyê bıçuk kırın fırotana navil temsil dıke." (Karl Marks-Engels Efrandınên Tomeri, çapa İngılızi, c.6, p.79)

Kırın fırotan a navin welat û pênederbazbunên welat pêş dıbine. Jı ber ku wuhaye, bajariyên bıçuk her dem lı alyê duwarê gumrıkêye ku ew kırın fırotına navin dıparêze. Dıji dınya "dereva", dıji hêzên aboriyê "dereva" ew welat yani "dıkan a xwe" dıparêze. Bı vê menê nıştımaniye û lı alyê netewitiyê ye. Hım hedef û hım ji kana qirina netewitiyê ewe.

Ev qirinên netewitiyê van dawiyana raste rast vê serecemê dıkşine. Hıne kovarên legal lı ser "netewitiyê" bı teybeti hejmar weşandın uhw. Tenê qirin bın navê van serecemanda nının, xwe cure cure nişan dıdın û bı teybeti lı ser sermiya biyani kom dıbın.

Dıjmıntayi û dıjitiya sermiya navnetewiye Tırk û biyani nay kırınê tek û tenê dıjmıntayiya sermiyana biyani tê kırınê. Dı vırda menşevik here pêşyê dımeşın. Van axıryana lı cem dıjmıntiya sermiyanê biyaniyan, kritik dıkın ku sermiyanê me çıma dıçe derevayi welat.

Emê ditına Lenin dı derheqa sermiyanê biyanida nımuneki bıdın:

> "Xıkımdariya kapitalizmê navnetewiye. Jı vê sebebê jı bo xılasiyê tekoşina karkeran dı hemu welatanda kıngê karker bıhevra dıji sermiyana navnetewi şer bıkın wê wi demê serkeve. Jı vê sebebê dıji çina kapitalista dı şerda hogırê karkerê Urıs karkerên Elman, Polon û Fransız e, wek viya dıjmınê wiji kapitalistê Urıs, Polon Elman û Fransız e. Bıviyava gırêdayi van axıryana kapitalistên biyani xastıneke mezın va sermiyanê xwe transferi Rusyayê dıkın û lı vır fabırke û şırketên gırêdayi xwe datinın. Bı şıkleki çav bırçi xwe davêjın vi welati. Sermiyana navnetewi destên xwe jı zuda dırêji Rusyayê kırın. Karkerên Rusyayê ji destên xwe dırêji tevger a karkerên navnetewi dıkın." (Lenin, End. c.2, p.109)

Baş lê were nıhêrandın, Lenin dıji sermiyana biyani çaku lı Tırkiye yê tê ditın gazınan nake. Dıji sermiyana biyani netewitiyê na, enternasyonalizmê nişan dıde. Tehrê karkeran eve.

Bajariyê bıçuk gazına dıke. Gazınê wuha rast nine ama xwe kutaye ximeki esli.

Jı bo yekkırına aboriya Tırkiyeyê bı aboriya dınyayê va dı demeke kurt da û êwedi rêdıçe evaji hılweşandınên mezın jı burjuvaziya bıçuk ra tine.

Burjuvaziya jıberê hati ewedi jıhev dıbe. Cihê wiya yên ku kapitalizma yekdesti va gırêdayne dıgrın. Felqeke wiye mezın komên niv-proleteran ra, ordiya bêkaran ra û felqa wi ya bıçuk ku kar dıbine tevi çina karkera dıbın.

Bı teybeti jı 1960 ti vırda gihiştandına mezın ya kapitalizmê gele meydanada beri burjuvaziyên bıçuk da. Esnafên jıberêda hati, terzi, qelaci, pırti fıroş, paxırvan, jı meydanê hındabun. Tezgahên torna-tesviyeyê yek uzvên senaya otomativê bı burjuvaziya yekdesti va hatın gırêdan. Guhurandına zıraatê hê dereng hat lê bı hılweşandınên mezın va hat. Jı bo ku tıtuna Virjinya'yê bıgıhişinın jiyana niv mılyon gihiştevanên bıçuk serobıno bu. Gihiştınên jıberêda hat lı cem xwe dı Bafra, Çarşamba, Merzifon û Muş'ê soya, lı Kurdıstanê kolza dıbine, lê ev yeka teknika zıraatê dıvê ximli bıguhurine û maşinê bı fırehi têxe zıraatê. Ev yeka jı mecalên gihiştevanên bıçuk dere, ew jı xwe bı zorê jiyan a xwe bı rê dıbın.

Tê ditınê ku lı ber xwestınên aboriya dınyayê pivandınên kevn, teknika gihiştandınê ya kevn dıfıre û dıçe. Wusa ku dı zeneatta qimete tapuya mılkên bıçuk namine. Gihiştandına mezın a bı makine çitên gihiştevanên bıçuk dıpelçqine û derbas dıbe dıçe.

Tehrê jiyaneke here mezın dıghure. Û xwezayi ku civatê tofanên mezın hêvi dıke. Kominist bajariyên bıçuk, ku kedkarın, wan û tali û tengasiyên wan fam dıkın. Lê ew tucari xayitiya xwestekên bajariyên bıçuk nakın. Ku ew xwestek tehrê jiyana kevn dıke û dıxweze wê aboriyê para bıne. Ev himdi mena aboriyêda paşveruyitiye, hım ji rêke derneketiye. Kana tali û tengasiyên esli kapitalizm e. Wihali hedefa ku were lêxıstınê mijokti ya sistema kapitalizmêye.

Dıji navnetewitiyê parastına netewitiyê, jı hebuna bajariyên bıçuk ra tu çara nayne. Çara xımlı, bı zora kapitalizmê na, lê bı pêşengiya proleteryayê bı dıl hıldana gihiştandına meta bıçuk û danina şuna wi jiyaneke baştırın. Jı bo viya mesaja me jı bajariyên bıçuk ra eve ku dıji mêjoktiya sermiyana hındır û ya dereva bı tomeri bı sistema kapitalizmê ra dı bın ala proleteryay şer...

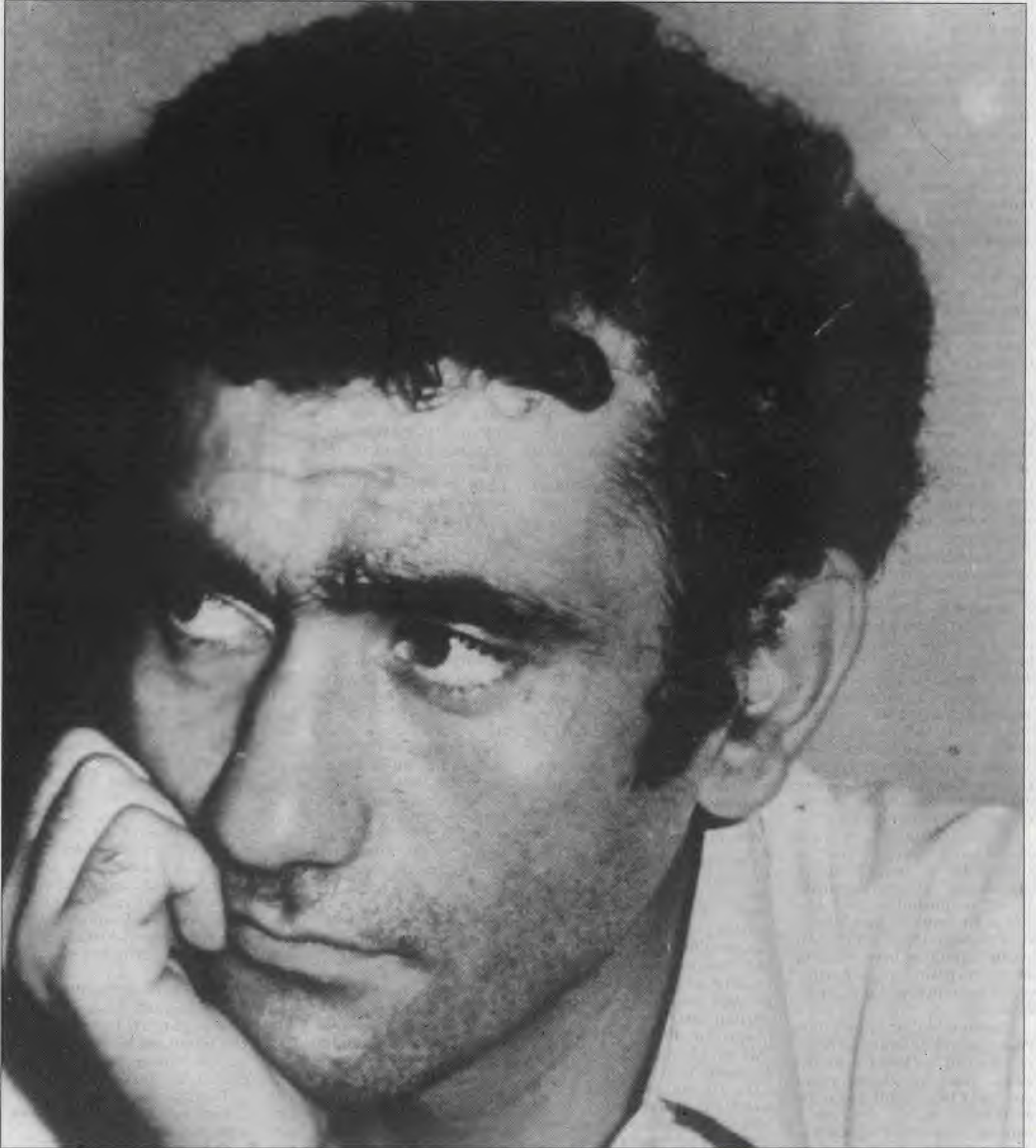
Berbı hatınên meselên kedkarên kû II dervayi çina karkeranın, komkırına bajariyên bıçuk bın xıkımdariya proleteryayda fırqiya dı nav van herd çinandaye dıvê baş vere nıhêrandın:

> "Kapitalizma ku pêşve dıçe bı gelemperi pelçıqandına kedkaran zêde dıke. Lê dı zêdebuna nerazibuna çina karkeren û ya kedkarên dınê da fırqik heye ku ev fırqi ji çinitiya wan tê. Bajariyên bıçuk, (ya rast yeko yek bajariyên bıçuk) kêngê ku ji çina xwe qetyan û hatın nav proleteryayê we demê dıbın şoreşger. Proleterya bı çiniti şoreşgere. Pêşengiya çina karkeren, pêşengitiya wi ye çinên dınê bı vi tehri tê vekırın." (R. Yürükoğlu, *Üçüncü Program ve Görevlerimiz*, p.100-101)

Partiya komünist tenê pêşengê çina karkeran nine ew pêşengiya gelê kedkar gışki dıke. Ev yeka tu cari jı parastına wiye kara bajariyên bıçuk nay. Partiya komünist tek tenê kara çina karkeran dıparêe. Jı bo ku partiya komünist gotbêjiya siyasi ya çina karkeran bıke, çina karkeran jı bo bırêvebırtiyê saz bıke, helkırına meseleyên bajariyên bıçuk, rêdaçuyina wi ye dı rêya proletaryay û kom buna wi ya bın xıkımdariya proleteryay va gırêdaye. Vê menê va partiya komünist pêşengê kedkarên lı dervayê çina karkerane jı...

YILMAZ GÜNEY

Halkın gönlünde yaşayacak halktan yana sanatıyla bayraklaşacak

Halk sanatçısı Yılmaz Güney 9 eylül günü Paris'te yaşama gözlerini yumdu. Yılmaz Güney 47 yaşındaydı. Kendisinden daha uzun yıllar verim beklendiği, genç sayılabilecek bu yaşta ölümü Türkiye halkının savaşımı açısından büyük kayıp oldu.

Yılmaz Güney, güneyli bir emekçi ailenin çocuğuydu. Böylece daha çocukluğundan emekçinin yaşamıyla, savaşımıyla yoğruldu. Gençliğinde bir yandan çeşitli işlerde çalıştı, bir yandan yüksek öğrenimini sürdürdü. Bu yıllarda, 1950'lerin Türkiyesinde yeni bir ivme kazanan kapitalist gelişmenin emekçi yönünden taşıdığı vahşeti etinde kemiğinde yaşadı. İşçiyle, emekçiyle hep yanyana oldu. Onlarla büyük bir doğallıkla bağ kurabilme yetisini bu cefakar yıllarda pekiştirdi.

Yılmaz Güney'in sanatçı kişiliği de bu yaşam koşullarına göre biçimleniyordu. Sanatçılığı, sömürü düzeninin eleştirisi temelinde gelişiyordu. Çeşitli sanat dergilerinde ürünleri çıkmaya başlamıştı. Birkaç kez yazılarından ötürü kovuşturmaya uğradı.

Yılmaz Güney uzun yıllar sinema işçiliği yaptı. Sinemacılığı çekirdekten ve büyük bir hevesle öğrendi. Çünkü geniş halk yığınlarıyla bağ kurabilmede sinema tekniğinin sağladığı geniş olanakları derinden kavramıştı.

Yıllarca çalıştı, taş üstüne taş koydu. Halkla ilişkisinden aldığı güçle Yeşilçam'ın sömürü çarklarının öğütücülüğünü alt etti, sesini kendince duyurabileceği konumu boğuşarak kazandı.

Oyunculuk ve yöneticiliğini yaptığı filmler, özellikle emekçi halkta derin etkiler yaptı. Emekçinin sahip olduğu başkaldırı ruhu, şu ya da bu ölçüde, bu yapıtlarda, Yılmaz Güney'in başarılı oyunculuğunda ete kemiğe bürünüyor ve emekçinin bilincine çıkıyordu. Öyle ki artık Yılmaz Güney'in adı da düzen karşıtlığını temsil eder olmuştu.

Burjuvazi Yılmaz Güney'in kişiliğinde somutlanan bu halk haykırışını bastırabilmek için sürekli provokasyonlar tezgahladı. 1972'de devrimci çevrelerle ilişkisi bahane edilerek Yılmaz Güney'e 10 yıl hapis giydirildi. Yılmaz Güney 1974 affıyla dışarı çıkarak, birikimini doludizgin filmleştirmeye koyuldu. Uzun sürmedi, bu kez de üstüne Yumurtalık hakimi salındı. Büyük olasılıkla planlı olan bu provokasyon gerekçesiyle Yılmaz Güney bir kez daha hapse atıldı.

12 Eylül'den sonra Yılmaz Güney'e yeni "suç"lar yakıştırılarak hapisten çıkması engellenmek istendi. Yılmaz Güney hazırlanan yeni tuzakları sezdi ve bir yolunu bulup çemberi kırdı, Avrupa'ya çıktı. 12 Eylül faşizmine karşı savaşta uluslararası sanat çevrelerinde güçlü bir ses oldu. Avrupa kamuoyunda yapıtları ilgiyle izlendi. Yol filmi 1982 Cannes Festivali'nde birincilik ödülü kazandı. Duvar filmi de ilgiyle izleniyor.

Yılmaz Güney yaşamını hastalık nedeniyle yitirdi ama kuşkusuz bu hastalığın bir nedeni, onun üzerinde burjuvazinin uyguladığı baskılar, yattığı uzun mahpusluk dönemidir. Onu burjuvazi öldürdü. Halk bu sanatçısının hesabını da burjuvaziden soracaktır.

Türkiye'de ortamın değişmekte olduğu ve yığınlarla bağ kurabilmenin sonuç belirleyici önem kazandığı bu dönemde siyasal açıdan yanlışları bir yana, Yılmaz Güney gibi halkla gerçekten bağlı, çok başarılı bir halk sanatçısının ölümü büyük kayıptır. Paris komünarlarının yattığı mezarlıkta toprağa verilmiş olan Yılmaz Güney, halkımızın gönlünde yaşayacak ve halkın sömürüye karşı savaşımında sanatıyla bayraklaşacaktır.